

PROVEDBENI PROGRAM
OPĆINE LUMBARDA
za razdoblje 2025.-2029.

Lumbarda, listopad 2025.

NARUČITELJ

OPĆINA LUMBARDA

Lumbarda 493, 20263 Lumbarda

info@lumbarda.hr

020 712 042

IZVRŠITELJ

POKRET OTOKA

Ulica Sv. Nikole 38, 21430 Stomorska

info@islandmovement.hr

SADRŽAJ

1. UVOD	5
1.1 Djelokrug rada Općine Lumbarda	5
1.2 Vizija i misija Općine Lumbarda	8
VIZIJA	8
MISIJA	8
1.3 Metodologija izrade Provedbenog programa	8
2. IZAZOVI I RAZVOJNE POTREBE	10
2.1. Analitički pregled stanja	10
2.1.1 Indeks razvijenosti i razvojni kapacitet	10
2.1.2 Demografska struktura	14
2.1.3 Odgoj i obrazovanje	18
2.1.4 Zdravstvo i socijalna skrb	21
2.1.6. Sport i civilno društvo	23
2.1.7 Gospodarstvo	25
2.1.8 Prostor, infrastruktura i okoliš	29
2.2 SWOT analiza	34
3. KLJUČNI KRATKOROČNI RAZVOJNI IZAZOVI I POTENCIJALI OPĆINE LUMBARDA	38
4. PRIORITETI I MJERE PROVEDBENOG PROGRAMA	41
4.1. Prioriteti	41
PRIORITET I. Jačanje kapaciteta lokalne uprave, digitalne transformacije i transparentnog upravljanja razvojem	41
PRIORITET II. Unaprjeđenje komunalne i društvene infrastrukture te kvalitete života	41
PRIORITET III. Razvoj održivog gospodarstva temeljenog na turizmu, poljoprivredi i lokalnim posebnostima	42
PRIORITET IV. Jačanje otpornosti zajednice, energetske tranzicije i održivog upravljanja prostorom	42
4.2. Mjere	44
MJERA 1.1. (PRIORITET I)	44
MJERA 2.1. (PRIORITET II)	45
MJERA 2.2. (PRIORITET II)	46
MJERA 2.3. (PRIORITET II)	47
MJERA 2.4. (PRIORITET II)	48
MJERA 2.5. (PRIORITET II)	49
MJERA 3.1. (PRIORITET III)	50
MJERA 3.2. (PRIORITET III)	51
MJERA 4.1. (PRIORITET IV)	52
MJERA 4.2. (PRIORITET IV)	53
MJERA 4.3. (PRIORITET IV)	54
5. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA....	55
6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE	58
POPIS TABLICA, GRAFOVA I SLIKA	60

PREDGOVOR

Drage Lumbarajke i Lumbarjani,

prije svega, od srca vam hvala na povjerenju koje ste mi ponovno dali na izborima. To za mene nije samo potvrda da smo u protekle četiri godine išli u dobrom smjeru, nego i velika obveza da nastavimo raditi ozbiljno, odgovorno i pošteno — i da dovršimo ono što smo zajedno započeli.

Lumbarda kakvu želimo graditi je ljepša, ugodnija i uređenija Lumbarda - mjesto koje čuva ono što jest, ali se istovremeno ne boji ići naprijed. Mjesto koje poštuje svoj prostor, svoje ljude i svoj identitet, ali i koristi znanje, struku i suvremene alate kako bi se njime bolje upravljalo.

Kad sam prije četiri godine preuzela odgovornost za vođenje naše Općine, imala sam jasan cilj: uvesti više reda, više transparentnosti i više odgovornosti u upravljanje našim zajedničkim resursima. Danas je dio toga već vidljiv. Troškovi Općine dostupni su kroz sustav e-proračuna, upravni procesi se sve više digitaliziraju i ubrzavaju, a

podaci i informacije o radu Općine postaju dostupniji i pregledniji nego prije. To možda nisu uvijek stvari koje se vide na prvi pogled, ali itekako znače za svakodnevno funkcioniranje Općine i kvalitetu usluge prema građanima.

U proteklom razdoblju bavili smo se i onim teškim, često nepopularnim, ali nužnim stvarima. Rješavali smo imovinsko-pravne odnose, otvarali teme koje su godinama stajale po strani i donosili odluke koje nisu uvijek bile lake, ali su bile potrebne. Zahvaljujući tome, pomaknuli smo neke stvari koje su godinama bile blokirane - od parkirališta preko puta Levanta, do koridora za vrtičku cestu i poslovnu zonu Humac. Ulagali smo i u naše komunalno poduzeće, jačali opremu i vozni park, uredili dječje igralište, plaže i šetnice, ali i pripremali dokumentaciju za projekte koji možda nisu odmah vidljivi, a presudni su za budućnost mjesta, poput kanalizacije, oborinske odvodnje i širenja vodoopskrbne mreže.

Posebno sam ponosna na ono što smo pokrenuli oko naše marine. Svi znamo da je to problem koji nije nastao jučer i koji se godinama gurao pod tepih. Predugo se živjelo po principu “to je tako odavna” koji nas je na kraju koštao dvije sezone prihoda. Meni je takav pristup neprihvatljiv. Zato smo ušli u postupke koji nisu bili ni laki ni popularni, ali su bili jedini ispravni. Krenuli smo uvoditi red, usklađivati poslovanje sa zakonom i stvarati temelje da marina napokon posluje onako kako treba - zakonito, održivo i dugoročno odgovorno. To nije posao koji se riješi preko noći, ali je posao koji se morao početi rješavati. I danas s pravom možemo reći da se stvari napokon pomiču u pravom smjeru.

U razdoblju koje je pred nama želimo nastaviti upravo tim putem - putem reda, pripreme i konkretnih pomaka. Nastavit ćemo razvijati sustave koji nam pomažu da bolje upravljamo prostorom i infrastrukturom, dovršavati digitalizaciju općinske uprave te urediti sustav javnih parkirališta, uz posebnu brigu da lokalno stanovništvo u tome ima pravedan i povlašten položaj.

Jednako tako, nastavljamo i s većim projektima koji će dugoročno oblikovati razvoj Lumbarde - od uređenja javnih prostora i ozelenjavanja mjesta, preko zaštite okoliša, pa sve do kapitalnih ulaganja poput izgradnje novog dječjeg vrtića i energetske obnove općinskih zgrada.

Posebno mi je važno istaknuti i da smo kroz ITP mehanizam za otoke osigurali sredstva za izgradnju Centra za civilnu zaštitu u poslovnoj zoni. To je možda jedan od onih projekata o kojima se ne govori svaki dan, ali svi znamo koliko vrijedi kad zatreba. Dok je sve mirno, takve stvari lako ostanu u drugom planu. Ali kad nastane problem, prvi koji uskaču su naši ljudi iz sustava civilne zaštite - DVD, HGSS, Crveni križ i svi oni koji su tu kad je najpotrebnije. Zato je važno da i kao zajednica budemo spremniji, sigurniji i otporniji.

Ovaj Provedbeni program nije samo formalni dokument. On je plan onoga što želimo raditi u mandatu koji je pred nama - jasno, odgovorno i mjerljivo. U njemu su postavljeni prioriteti, mjere i projekti kroz koje želimo nastaviti razvijati Lumbardu, ali i omogućiti vama da taj rad pratite i ocjenjujete.

Kao i do sada, ostajem predana otvorenoj suradnji, pristojnoj komunikaciji i odgovornom radu u javnom interesu našega malog, ali vrijednog mjesta. Vjerujem da ćemo međusobnim uvažavanjem graditi Lumbardu u viziju koju želimo!

Moja vrata ostaju otvorena za sve koji žele pridonijeti tom cilju.

Vaša načelnica **Marija Klisura**

1. UVOD

Općina Lumbarda smještena je na istočnom dijelu otoka Korčule i nalazi se u administrativnom sastavu najjužnije hrvatske županije – Dubrovačko-neretvanskoj županiji. U užem geografskom smislu otok Korčula pripada Južnoj Dalmaciji, a u širem regiji Jadranska Hrvatska. Otok Korčula je površinom od 276 km² šesti po veličini hrvatski otok, od ukupno 78 otoka¹ te s 14.594 stanovnika drugi po redu najnaseljeniji otok², nakon Krka.

Geografski, otok Korčula je najjužniji otok srednjodalmatinske otočne skupine kojoj je orijentiran gravitacijom stanovništva i po funkcijama.

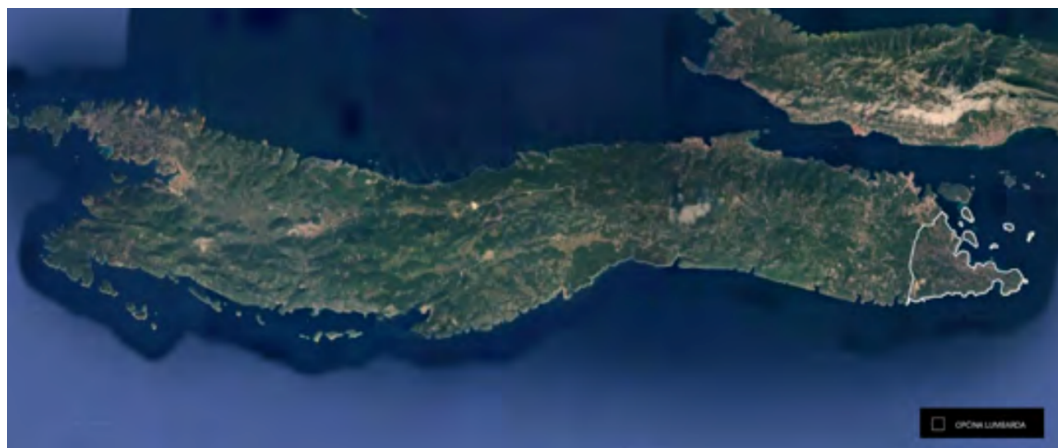
Otok Korčulu odlikuje blaga sredozemna klima – prosječna temperatura na otoku u siječnju iznosi 9,8 °C, a u srpnju 26,9 °C. Prosječna količina padalina je oko 1.110 mm, a broj sunčanih sati na otoku je 2.671, što je najviše na čitavom Jadranu. Od vjetrova najviše puše bura, jugo i ljetni maestral. Južni položaj i maritimnost ublažavaju termičke ekstreme i klimu čine ugodnom, iako ponekad iznenade prodori hladnoće s kopna. Dnevne temperaturne amplitude su male, a mrazova nema. Dominantni su vjetrovi bura, koja utječe na snižavanje temperature na sjevernoj obali otoka te jugoistočnjak (jugo), koji otežava prometovanje linijskog pomorskog prometa.

Općina Lumbarda jedna je od pet jedinica lokalne samouprave na otoku Korčuli (Grad Korčula i općine Smokvica, Blato, Vela Luka te Lumbarda) i zauzima površinu od 10,7 km², odnosno nešto manje od 4 % površine otoka. Kopneno graniči s Gradom Korčulom, dok morsku granicu dijeli s općinama Orebić, Lastovo i Mljet. Prometno i funkcionalno Općina Lumbarda gravitira Gradu Korčuli, od kojeg je udaljena 6 km.

1.1 Djelokrug rada Općine Lumbarda

Općina Lumbarda osnovana je 1997. godine izdvajanjem iz administrativno-teritorijalnog sastava Grada Korčule, temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Slika 1. Teritorijalni obuhvat Općine Lumbarda s okruženjem

¹ Zakon o otocima, Narodne novine, br. 116/18, 73/20, 70/21

² Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima za 2023. godinu, dostupno na:

<https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/otoci/izvjesce-o-ucincima-provedbe-zakona-o-otocima/izvjesce-o-ucincima-provedbe-zakona-o-otocima-za-2023-godinu/5938> (10. 8. 2025.)

Općina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, koja nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove i provedbu javnih politika koje se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Slika 2. Grb Općine Lumbarda

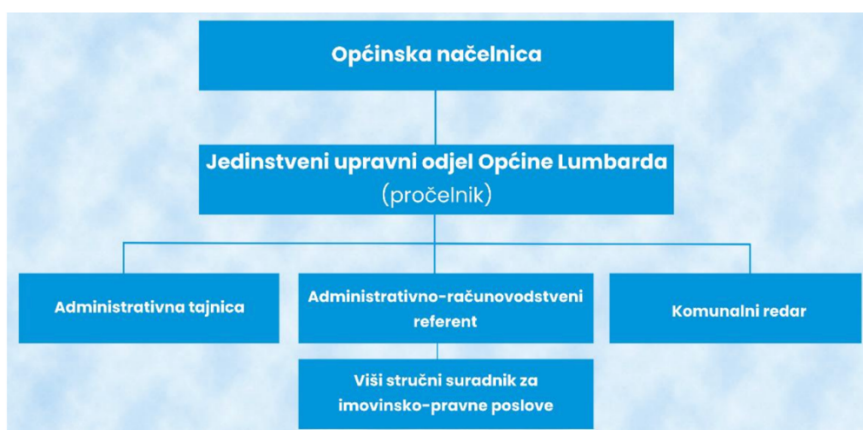
Statutom Općine podrobnije se uređuje samoupravni djelokrug Općine Lumbarda, njezina obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela Općine, način obavljanja poslova, oblici konzultiranja građana, provođenje referenduma u pitanjima iz djelokruga, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, suradnja s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza Općine.

Sukladno Statutu, općinska tijela su:

- Općinsko vijeće, kao predstavničko tijelo građana i koje broji devet članova,
- Općinska načelnica, kao nositeljica izvršne vlasti,
- Radna tijela Općine, čije je osnivanje i djelokrug poslova i ovlasti definiran Statutom.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te poslova državne uprave koji su zakonom povjereni Općini, u Općini je ustrojen Jedinostveni upravni odjel. Prema Pravilniku o unutarnjem redu Jedinostvenog upravnog odjela Općine Lumbarda, ukupan broj planiranih radnih mjesta službenika i namještenika je devet, od čega je popunjeno pet radnih mjesta.

Slika 3. Organizacijska struktura Općine Lumbarda

Općina Lumbarda nema proračunskih korisnika, a osnivač je i jedini vlasnik trgovačkih društava KTD Mindel d.o.o. i Lumbarda-Lučica d.o.o.

KTD Mindel d.o.o. je trgovačko društvo osnovano s ciljem obavljanja komunalnih djelatnosti na području Općine Lumbarda i registrirano je za djelatnosti: prikupljanje i odlaganje komunalnog otpada, upravljanje privremenim deponijem komunalnog otpada Kokojevica, održavanje javnih površina, održavanje javne rasvjete, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje groblja te obavljanje pogrebnih poslova, usluge na malo, djelatnosti tržnica na malo, računovodstveni poslovi i izgradnja objekata komunalne infrastrukture od lokalnog značaja. Ovome društvu 2024. godine je pripojeno trgovačko društvo Mindel odvodnja d.o.o., čiji je osnivač i prethodni vlasnik Općina Lumbarda, a koje je registrirano u djelatnosti obrade otpadnih voda. Ova statusna promjena izvršena je temeljem Odluke za provođenje statusne promjene – pripajanja trgovačkog društva Mindel odvodnja d.o.o. (Službeni glasnik Općine Lumbarda, br. 9/24).

Lučica-Lumbarda putnička agencija d.o.o. za djelatnost marina registrirana je u djelatnosti „Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti“ te je u njejoj nadležnosti upravljanje lukom nautičkog turizma u uvali Prvi žal, kao i bar restoranom Maestral.

Općina Lumbarda je i član društva u trgovačkom društvu Neretvansko - Pelješko - Korčulansko - Lastovsko - Mljetski vodovod d.o.o., zajedno s 14 jedinica lokalne samouprave.

Općina Lumbarda se nalazi u obuhvatu djelokruga rada akreditiranog regionalnog koordinatora Javne ustanove DUNEA, osnovane s ciljem učinkovite koordinacije i regionalnog razvoja područja Dubrovačko-neretvanske županije. Ujedno, DUNEA je i nositelj izrade Županijskog razvojnog plana 2021.-2027. kao srednjoročnog strateškog dokumenta unutar kojeg se određuju prioriteti i posebni ciljevi razvoja županije, sa kojima je potrebno uskladiti mjere koje se definiraju Provedbenim programom Općine Lumbarda 2025.-2029.

Općina Lumbarda je i član LAG 5 – lokalne akcijske grupe koja okuplja JLS-ove s područja otoka Korčula, Mljet i Lastovo (ukupno 11 JLS-ova i njima pripadajućih naselja). LAG 5 je u pravnom obliku organizirana kao udruga, na načelu partnerstva javnog, gospodarskog i civilnog sektora, sa glavnom svrhom izrade i provedbe lokalne razvojne strategije kao provedbenog mehanizma za korištenje sredstava iz Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike 2023.-2027. te sudjelovanja u LEADER projektima, s naglaskom na održiv i integriran razvoj. Općina Lumbarda je članica i FLAG-a „Šabakun“, lokalne akcijske skupine u ribarstvu, udruge koja okuplja predstavnike iz javnog, gospodarskog i civilnog sektora. FLAG-ovi provode CLLD pristup kroz svoje Lokalne razvojne strategije u ribarstvu, a aktivnosti su sufinancirane iz Programa za ribarstvo i akvakulturu RH 2021.-2027. Područje djelovanja FLAG-a „Šabakun“ obuhvaća ribarstveno područje južnog Jadrana: grad Dubrovnik, Župu dubrovačku, Konavle i otoke Mljet, Lastovo i Korčulu (općine Vela Luka, Blato, Smokvica i Lumbarda).

1.2 Vizija i misija Općine Lumbarda

VIZIJA

Lumbarda je ugodno i privlačno otočno mjesto za život i posjet, prepoznatljivo po očuvanoj prirodi, vinogradarskoj tradiciji i snažnoj zajednici, u kojem se razvoju pristupa održivo i planski, zajedničkim potencijalima i sredstvima upravlja na transparentan, uključiv i solidaran način, a problemi zajednice rješavaju aktivno i pravovremeno imajući na umu dobrobit budućih generacija.

MISIJA

Lumbarda je pitomi kutak na južnom kraju otoka Korčule čija očuvana prirodna bogatstva, duga tradicija vinogradarstva i maslinarstva te uravnotežen način života stvaraju snažne temelje za visoku kvalitetu života i održiv gospodarski razvoj. Općina Lumbarda nastoji biti učinkovit i otvoren servis svojim građanima, razvijajući upravljanje koje se temelji na transparentnosti, suradnji i aktivnom sudjelovanju lokalne zajednice.

Unatoč ograničenom prostoru i specifičnim otočnim uvjetima razvoja, Lumbarda prepoznaje snažan razvojni potencijal svoje poljoprivredne tradicije i lokalnih proizvođača, osobito vinara i maslinara koji doprinose očuvanju prepoznatljivog identiteta mjesta. Posebna vrijednost predstavlja autohtona sorta vinove loze Grk koja je jedinstvena u svjetskim razmjerima te predstavlja snažan temelj povezivanja poljoprivrede, turizma i lokalne kulturne baštine.

Razvoj Lumbarde u narednom razdoblju temeljit će se na održivom turizmu koji poštuje prostor i lokalnu zajednicu te na jačanju selektivnih oblika turizma poput vinskog, gastronomskog, kulturnog i nautičkog turizma. Posebna pažnja posvetit će se očuvanju prirodnih resursa, razvoju obrazovanja i društvene infrastrukture te poticanju aktivne i solidarne zajednice koja brine o svojim najranjivijim članovima.

1.3 Metodologija izrade Provedbenog programa

Provedbeni program Općine Lumbarda izrađen je u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 123/17, 151/22), Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 37/23) te Uputama za izradu provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dokument: UI-PPJLP(R)S-Inačica: 2.0, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja od lokalnog značaja koji osigurava provedbu posebnih ciljeva iz akta višeg reda te opisuje viziju i misiju JLS-a, pobliže definira mjere za provedbu ciljeva te se donosi za period od četiri godine, tj. za razdoblje mandata člnika JLS-a uz kojeg je i vezan. Provedbeni program Općine Lumbarda je usklađen s hijerarhijski nadređenim strateškim dokumentom, odnosno s Planom razvoja Dubrovačko-neretvanske županije 2021.-2027. donesenim 17. prosinca 2021. godine na sjednici Županijske skupštine.

Izrada Provedbenog programa Općine Lumbarda započela je izradom analize stanja čija je svrha procijeniti vanjsko i unutarnje okruženje u kojem djeluje Općina, odnosno društveno-gospodarske čimbenike i trendove te organizacijske kapacitete koji će sveukupno imati vjerojatni utjecaj, bilo pozitivan ili negativan, na sposobnost Općine Lumbarda da ostvari svoju viziju razvoja te ispuni misiju i mandat, postižući posebne ciljeve iz akata višeg reda. Analiza stanja Općine

Lumbarda je polazni dokument za izradu Provedbenog programa Općine za mandatno razdoblje 2025.-2029. godine, kao kratkoročnog akta strateškog planiranja koji definira mjere i aktivnosti te ima direktnu poveznicu s proračunom Općine Lumbarda.

Za potrebe strukturiranja analitičkog procesa i identificiranja razvojnih potreba i potencijala, aktivnosti Općine su strukturirane kroz sljedeća područja:

- indeks razvijenosti i razvojni kapacitet,
- demografska struktura,
- odgoj i obrazovanje,
- zdravstvo i socijalna skrb,
- kultura i kulturno dobro,
- sport i civilno društvo,
- gospodarstvo,
- prostor, infrastruktura i okoliš.

Analiza stanja poslužila je kao podloga za SWOT analizu, koja ju logički i sadržajno prati i kojom su identificirani unutarnji (snage i slabosti) te vanjski (prilike i prijetnje) faktori koji mogu utjecati na razvojne prilike Općine.

Temeljem analize stanja i SWOT analize identificirani su i opisani najvažniji razvojni izazovi i potrebe iz djelokruga rada Općine Lumbarda na koje je potrebno odgovoriti u mandatnom razdoblju 2025.-2029. u kontekstu utvrđenih razvojnih potencijala Općine.

Sukladno navedenome, definirane su mjere i ključne aktivnosti kojima će Općina doprinijeti provedbi posebnih ciljeva i prioriteta iz Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije te kojima će se ujedno ispuniti misija i mandat u svrhu ostvarenja postavljene vizije. Za svaku mjeru je određen mjerljiv pokazatelj rezultata za praćenje uspješnosti provedbe te indikativni trošak provedbe povezan s programskom klasifikacijom u proračunu Općine Lumbarda.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23). Za potrebe praćenja napretka u provedbi mjera i ostvarivanju povezanih pokazatelja rezultata, nositelji izrade provedbenog programa izvještavaju jednom godišnje izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i nadležnog regionalnog koordinatora.

2. IZAZOVI I RAZVOJNE POTREBE

2.1. Analitički pregled stanja

2.1.1 Indeks razvijenosti i razvojni kapacitet

Indeks razvijenosti Općine Lumbarda iznosi 101,444 i svrstana je u V. skupinu razvijenosti³, odnosno skupinu općina i gradova s indeksom većim od 100, koji se smatra prosječnim pragom razvijenosti. Prema vrijednostima indeksa, Općina zauzima 222. mjesto od ukupno 556 JLS-ova u RH obuhvaćenih postupkom ocjenjivanja i razvrstavanja prema razvijenosti. Indeks razvijenosti je složeni pokazatelj koji se, temeljem Zakona o regionalnom razvoju i Uredbi o indeksu razvijenosti, izračunava periodički svake tri godine, na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Izračunava se kao prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja: stopa nezaposlenosti, dohodak po stanovniku, proračunski prihodi jedinica lokalne, odnosno područne samouprave po stanovniku, opće kretanje stanovništva, stopa obrazovanja i indeks starenja.

Cilj indeksa razvijenosti je praćenje stupnja razvijenosti općina, gradova i županija u određenom razdoblju kao okvir za poticanje razvoja lokalnih i županijskih jedinica u skladu s definiranim stupnjem razvijenosti pojedine jedinice. Kako se Općina Lumbarda nalazi na otoku, a otoci su sukladno Zakonu o regionalnom razvoju definirani kao područja s razvojnim posebnostima čiji razvoj dalje definira Zakon o otocima, napominjemo kako u ovoj važećoj odluci o razvrstavanju razvojne posebnosti otočnih zajednica nisu uzete u obzir prilikom vrednovanja i izračuna indeksa razvijenosti.

Referentna vrijednost od 100,000 predstavlja prosjek svih 556 gradova i općina te 21 županije u RH. Položaj pojedinog grada, općine ili županije na rang ljestvici ovisi o njihovoj dinamici razvoja u odnosu na ostale jedinice u RH, pri čemu indeks djeluje kao neutralni pokazatelj tih trendova.

Budući se cijela Republika Hrvatska u proteklom razdoblju ubrzano razvijala, to se odrazilo i na vrijednosti indeksa te na pomake u vrijednosti indeksa pojedinih gradova i općina u posljednjem postupku vrednovanja. U tom smislu, u odnosu na prethodnu Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti iz 2018. godine, Općina Lumbarda 2024. godine bilježi nižu vrijednost indeksa razvijenosti, s 103,772 na 101,444 bodova (-2,2 %) i iz VI. razvojne skupine sukladno novoj odluci pripada u V. razvojnu skupinu. Ovakav rezultat ukazuje na to da se ukupni razvoj Općine Lumbarda odvijao nešto sporijim tempom u odnosu na prosjek Republike Hrvatske. Budući se cijela država u proteklom razdoblju razvijala ubrzanim ritmom, čak i manja odstupanja u rastu pojedinih pokazatelja (npr. dohotka po stanovniku, stope obrazovanja ili općeg kretanja stanovništva) mogu dovesti do blagog pada u relativnoj vrijednosti indeksa. Važno je naglasiti da se radi o relativnom pokazatelju, što znači da niža vrijednost u aktualnom vrednovanju ne mora nužno značiti pogoršanje stanja u Općini, već su druge jedinice lokalne i područne samouprave u Hrvatskoj bilježile brži rast.

Ako Općinu Lumbarda promatramo u kontekstu prostorne cjeline otoka Korčule, vrijednosti indeksa razvijenosti i njegove promjene u odnosu na odluku iz 2018. godine upućuju na usporeni razvoj svih jedinica lokalne samouprave na otoku u odnosu na državni prosjek, osim Općine

³ Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, Narodne novine, br. 03/24

Smokvica čija je vrijednost indeksa manja za 0,2 %. Ukupno gledano, otok Korčula bilježi sporiji razvoj u odnosu na prosjek Hrvatske, što upućuje na potrebu za dodatnim ulaganjima u demografsku obnovu, diverzifikaciju gospodarstva i održivi turizam. Ove mjere ključne su kako bi se spriječilo daljnje relativno zaostajanje za državnim prosjekom i osigurao ravnomjerniji razvoj svih dijelova otoka.

Tablica 1. Usporedni prikaz JLS prema stupnju razvijenosti na otoku Korčuli⁴

Naziv JLS-a	Vrijednost indeksa	Razvojna skupina
Općina Vela Luka	99,958	IV.
Općina Smokvica	100,641	V.
Općina Lumbarda	101,444	V.
Općina Blato	103,125	VI.
Grad Korčula	105,072	VII.

Ocjenom fiskalnog kapaciteta nastoji se iskazati fiskalna stabilnost JLS-a, njenog kratkoročnog i dugoročnog planiranja provedbe javnih politika na lokalnoj razini u cilju održivog razvoja i dobrobiti svojih stanovnika. Zakonom o financiranju lokalne i područne (regionalne) samouprave definirana je raspodjela sredstava fiskalnog izravnjanja s ciljem ujednačavanja fiskalnih kapaciteta općina, gradova i županija. Svrha fiskalnog izravnjanja je omogućavanje pružanja usporedive razine javnih usluga općina, gradova i županija, uz usporedivu razinu poreznog opterećenja te se razlikuje od indeksa razvijenosti upravo po tome što mu namjena nije usmjeravanje kapitalnih ulaganja i poticanje regionalnog razvoja.

Za potrebe izračuna i raspodjele sredstava fiskalnog izravnjanja važna su dva parametra: kapacitet ostvarenih poreznih prihoda i referentna vrijednost kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda. Kapacitet ostvarenih poreznih prihoda definiran je kao petogodišnji prosjek ukupnih prihoda od poreza na dohodak koji bi bio ostvaren na području općine (ili grada) uvođenjem najviše propisane stope poreza na dohodak koji sadrže i prihode od paušalnog poreza od turizma te imovinskih prava koji bi općina ostvarila uvođenjem najvišeg zakonom propisanog iznosa, po glavi stanovnika. Referentna vrijednost kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda za općine petogodišnji je prosjek ukupnih prihoda od poreza na dohodak koji bi bio ostvaren na području svih općina uvođenjem najviše propisane stope poreza na dohodak koji sadrže i maksimalan iznos paušalnog poreza od turizma, po glavi stanovnika, koji se uvećava za 50 % tako dobivene vrijednosti⁵, dok se za gradove ne primjenjuje uvećanje. Referentna vrijednost kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda za 2025. iznosi 520,02 € za općine, odnosno 508,06 € za gradove. Slijedom navedenog, u kontekstu prostorno-razvojne cjeline otoka Korčule referentne vrijednosti jedinica lokalne samouprave su sljedeće:

⁴ Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, Narodne novine, br. 03/24

⁵ Zakon o financiranju lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN br. 127/17, 138/20, 151/22, 114/23

Tablica 2. Referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda na području otoka Korčule⁶

JLS	Iznos (u €)	Ostvaruje pravo na sredstva fiskalnog izravnaja
Općina Lumbarda	453,90	+
Općina Blato	434,09	+
Grad Korčula	438,59	+
Općina Smokvica	331,28	+
Općina Vela Luka	313,75	+

Sve jedinice lokalne samouprave na otoku Korčuli imaju kapacitet poreznih prihoda niži od utvrđene vrijednosti za 2025. godinu za općine u Republici Hrvatskoj, odnosno gradove, te ostvaruju pravo na tekuću pomoć iz državnog proračuna, a među njima Općina Lumbarda iskazuje najveći fiskalni kapacitet na otoku.

Analizom izvještaja o izvršenju proračuna Općine Lumbarda za period od 2021. do 2024. godine, razvidno je kako je ovo razdoblje obilježeno oscilacijama u visini prihoda i rashoda koje su prije svega rezultat dinamike kapitalnih ulaganja tijekom 2021.-2022. Bilježi se kontinuirano povećanje udjela prihoda proračuna - bez pomoći i prodaje imovine, što ukazuje na rast financijske održivosti Općine te se primjećuje rast rashoda tijekom 2023.-2024. koji upućuje kako Općina ulazi u novu fazu investicijskog ciklusa, usmjerenog na razvoj lokalne infrastrukture.

Tablica 3. Proračun Općine Lumbarda 2021.-2024.⁷

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Prihodi i primici	1.162.977,00	1.201.446,00	1.019.771,00	1.219.987,00	1.247.518,00
Rashodi i izdaci	1.044.120,00	1.190.163,00	821.719,00	1.005.367,00	1.399.394,00
Prenesena sredstva	749.054,00	220.305,00	205.051,00	403.111,00	567.508,00

Tijekom 2021. godine prihodi i primici proračuna ostvareni su u ukupnom iznosu od 1.201.446,24 €, što je predstavljalo rast od 3,3 % u odnosu na 2020. godinu. Glavnina prihoda odnosila se na pomoći u iznosu od 573.786,07 €, dok su prihodi od prodaje nefinancijske imovine iznosili oko 19.178,45 €. Međutim, kada se isključe ovi prihodi i pomoći, koje možemo smatrati jednokratnima, ostali prihodi Općine bilježili su rast od 3,1 % u odnosu na prethodnu godinu. U istom razdoblju rashodi i izdaci dosegli su 1.216.700,17 €, odnosno 16,5 % više nego godinu

⁶ Izvor: Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Tablica udjela za fiskalno izravnaje JLP(R)S u 2025., dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/fiskalno-izravnaje/202> (10. 8. 2025.)

⁷ Izvor: www.lumbarda.hr (25.8.2025.)

ranije, i to radi ulaganja u kapitalne projekte izgradnje kazete za odlaganje komunalnog otpada na deponiju „Kokojevica“ te završetak reciklažnog dvorišta.

U 2022. godini dolazi do vidljivog smanjenja i prihoda i rashoda, ponajprije zbog dovršetka navedenih kapitalnih investicija te manjeg udjela kapitalnih pomoći te su prihodi i primici iznosili 1.019.770,71 €, odnosno 15,1 % manje u odnosu na 2021. Prihodi od pomoći iznosili su 259.947,06 €, a od prodaje nefinancijske imovine 7.259,94 €. Međutim, kao i prethodne godine, kada se iz razmatranja izuzmu navedeni prihodi i pomoći, ostali prihodi Općine pokazuju snažan rast od 23,7 % u odnosu na 2021. Rashodi i izdaci u 2022. iznosili su 821.170,50 €, što je 31,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu te je Općina značajno smanjila razinu potrošnje nakon završetka velikih investicijskih projekata.

Godina 2023. donosi ponovni uzlazni trend. Prihodi i primici narasli su na 1.219.986,68 €, što je rast od 19,60 % u odnosu na 2022. godinu. Bez prihoda od pomoći, ostvareno je 924.647,26 €, što je 21,7 % više nego prethodne godine. Rashodi i izdaci iznosili su 1.055.589,21 €, što je povećanje od 28,5 % u odnosu na 2022. godinu, i to prvenstveno kao rezultat ulaganja u uređenje i opremanje igrališta za male sportove, sanaciju ogradnog zida na groblju sv. Ivan te kapitalne pomoći trgovačkom društvu KTD Mindel d.o.o.

U 2024. godini nastavlja se trend rasta, ali s bitno umjerenijim povećanjem prihoda i znatno snažnijim rastom rashoda. Prihodi i primici iznosili su 1.258.469,39 €, odnosno 3,2 % više nego prethodne godine, a bez prihoda od pomoći ostvareno je 1.047.875,37 €, odnosno 13,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, rashodi i izdaci rasli su na 1.399.394,15 €, odnosno 32,6 % više nego 2023. godine, pri čemu na rezultat utječe davanje pozajmice trgovačkom društvu Lučica-Lumbarda.

U 2025. godini Općina raspolaže rekordnim proračunom od 3.383.219,00 € te je u odnosu na 2021. godinu proračun povećan za preko 170 %, ponajviše zahvaljujući uspješnom korištenju nacionalnih i EU fondova. Ključni projekti koji se planiraju realizirati su izgradnja dječjeg vrtića, centar civilne zaštite i vatrogastva te daljnji razvoj poduzetničke zone Humac-Pudarica. Nastavlja se i praksa participativnog budžetiranja, uvedena 2023. godine, te razvoj sustava iTransparentnost koji omogućuje građanima praćenje svih općinskih isplata. Proračun za 2025. godinu s projekcijama za 2026. i 2027. godinu snažno je usmjeren na razvoj infrastrukture i povećanje kvalitete života građana Općine, uz visok stupanj transparentnosti.

Institut za javne financije je, u okviru dugogodišnjeg istraživanja⁸ proračunske transparentnosti županija, gradova i općina u RH prikupljao podatke o transparentnosti proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Transparentnost proračunskih korisnika omogućuje uvid u potpune, točne, pravovremene i razumljive informacije o proračunu te omogućuje građanima vlastiti angažman i potiče uključivost javnosti, ali i povećanje odgovornosti donositelja odluka i smanjenje mogućnosti za korupciju. Institut je mjerio transparentnost regionalnih i lokalnih proračuna na način da prati objave pet ključnih proračunskih dokumenata na mrežnim stranicama JLP(R)S, i to: izvještaj o godišnjem izvršenju proračuna, izvještaj o polugodišnjem izvršenju proračuna, prijedlog proračuna, izglasani proračun i proračunski vodič za građane te se razina proračunske transparentnosti mjerila skalom od 0 do 5, ovisno o broju gore navedenih objavljenih dokumenata na mrežnim stranicama.

⁸ Istraživanje je provedeno i podaci su dostupni zaključno s 2023. godinom.

Tablica 4. Proračunska transparentnost JLS-ova na otoku Korčuli 2020.-2023.⁹

JLS	2020.	2021.	2022.	2023.
Općina Lumbarda	3	4	3	5
Općina Blato	3	5	5	4
Grad Korčula	5	5	5	5
Općina Smokvica	5	4	4	4
Općina Vela Luka	1	4	5	4

Općina Lumbarda je 2020. donijela Strategiju raspolaganja i upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Lumbarda za razdoblje 2020.-2026. te se izrađuju godišnji planovi upravljanja nekretninama kao operativni dokument i izvješća o izvršenju istih. Izrađen je popis nekretnina u vlasništvu Općine Lumbarda, prema kojem Općina raspolaže s 93 nekretnine, ukupne vrijednosti 6.892.021,50 €¹⁰. Popis nekretnina je bitan preduvjet uspostave Registra nekretnina Općine kao vida transparentne politike upravljanja nekretninama.

2.1.2 Demografska struktura

Prema trenutno službenom popisu stanovništva u Općini Lumbarda živi 1.209 stanovnika te je gotovo jednak broj muškaraca i žena. U vrijeme izrade popisa najveći broj stanovnika zabilježen je u dobnoj skupini 15 – 64 (727), dok je dobna skupina 0 – 14 najmanje zastupljena sa 192 osobe.

Kretanje broja stanovnika 1857. – 2021. prema popisu naselja i stanovništva RH prikazuje da je najveći broj stanovnika u Općini živjelo u periodu između 1910. i 1921. godine. U usporedbi s popisom iz 2021. radi se o razlici od 140 stanovnika manje koji danas žive u Općini.

Grafikon 1. Prikaz kretanja broja stanovnika Općine Lumbarda u razdoblju 1857.-2021.¹¹

⁹ Izvor: Repozitorij Instituta za javne financije, Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2019. – travanj 2020., dostupno na: <https://repozitorij.ijf.hr/islandora/object/ijf:454>; Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2020. – travanj 2021., dostupno na: <https://repozitorij.ijf.hr/islandora/object/ijf:577>; Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2021. – travanj 2022., dostupno na: <https://repozitorij.ijf.hr/islandora/object/ijf:705>; Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2022. – travanj 2023., dostupno na: <https://repozitorij.ijf.hr/islandora/object/ijf:871> (10. 8. 2025.)

¹⁰ Općina Lumbarda, Vrijednost nekretnina u vlasništvu Općine Lumbarda, dostupno na: <https://lumbarda.hr/novas-tranica1/wp-content/uploads/2020/07/TABLICA-Vrijednost-nekretnina-u-vlasnistvu-Opcine-Lumbarda.pdf> (10.8.2025.)

¹¹ Izvor: DZS, PC-Axis baze podataka, Dubrovačko-neretvanska županija – broj stanovnika po gradovima/općinama; DZS, Gradovi i općine u statistici – Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje, verzija: 3. listopada 2024.

Podaci o ukupnoj promjeni broja stanovnika upućuju na to da Općina Lumbarda bilježi negativan demografski trend, što je u skladu s kretanjima u ostalim geografski bliskim i kulturološki sličnim općinama – Blato, Korčula, Smokvica i Vela Luka – koje su u promatranom razdoblju također zabilježile smanjenje broja stanovnika. Usporedba s pokazateljima Dubrovačko-neretvanske županije i Republike Hrvatske dodatno potvrđuje ovaj obrazac, budući da i šira prostorna cjelina bilježi pad ukupnog broja stanovnika i negativnu prosječnu godišnju stopu promjene. Preliminarne procjene za Općinu Lumbarda ukazuju na nastavak pada broja stanovnika tijekom 2022. godine, dok za 2023. godinu procjene sugeriraju mogućnost blagog porasta.

Tablica 5. Usporedba kretanja broja stanovnika Općine Lumbarda s kretanjem broja stanovnika geografski bliskih općina¹²

JLS	2011.	2021.	2020.- 2021.	2020. - 2021. (%)	PROSJEČN A GODIŠNJA PROMJENA %	PROCJEN A 2022.	PROCJEN A 2023.
Općina Lumbarda	1.213	1.209	- 4	- 0,33	- 0,03	1.203	1.233
Općina Blato	3.593	3.330	- 263	- 7,32	- 0,73	3.335	3.347
Grad Korčula	5.663	5.415	- 248	- 4,38	- 0,44	5.441	5.480
Općina Smokvica	916	868	- 48	- 5,24	- 0,52	855	842
Općina Vela Luka	4.137	3.772	- 365	- 8,82	- 0,88	3.748	3.737
DU-NE županija	122.568	115.564	- 7.004	- 5,71	- 0,57	114.869	115.496
RH	4.284.889	3.871.833	- 413.056	- 9,64	- 0,96	3.850.894	3.861.967

Analiza pokazatelja prirodne promjene stanovništva u Općini Lumbarda, temeljenih na kretanju broja živorođenih i umrlih, ukazuje na izražene oscilacije. Nije prisutan stabilan trend, već stopa prirodne promjene i, posljedično, vitalni indeks pokazuju značajne fluktuacije – od izrazito nepovoljnih do povoljnih vrijednosti. Najviši vitalni indeks (175,08) zabilježen je 2017. godine,

¹² Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici – Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje, verzija: 3. 10. 2024.

kada je u Općini Lumbarda broj rođenih bio za šest osoba veći od broja umrlih. Nasuprot tome, najnepovoljnija godina bila je 2021., kada je vitalni indeks iznosio svega 43,76, uz ukupni gubitak od devet stanovnika. Preliminarni podaci za 2023. godinu ukazuju na vitalni indeks od 62,48, što je gotovo jednako vrijednosti na razini Republike Hrvatske (62,70), ali niže u odnosu na prosjek Dubrovačko-neretvanske županije (77,10)¹³.

Tablica 6. Prirodno kretanje stanovnika Općine Lumbarda u razdoblju 2011.-2023.¹⁴

Godina	Broj stanovnika*	Živorodeni*	Umrli*	Prirodni prirast	Stopa nataliteta ‰	Stopa mortaliteta ‰	Stopa prirodne promjene ‰	Vitalni indeks
2011.	1.213	14	17	-3	11,54	14,01	-2,47	82,37
2012.	1.217	13	16	-3	10,68	13,15	-2,47	81,22
2013.	1.216	15	11	4	12,34	9,05	3,29	136,35
2014.	1.212	9	10	-1	7,43	8,25	-0,82	90,06
2015.	1.208	14	15	-1	11,59	12,42	-0,83	93,32
2016.	1.218	17	14	3	13,96	11,49	2,47	121,49
2017.	1.201	14	8	6	11,66	6,66	5,00	175,08
2018.	1.186	8	15	-7	6,75	12,65	-5,9	53,36
2019.	1.185	7	14	-7	5,91	11,81	-5,9	50,04
2020.	1.195	16	16	0	13,39	13,39	0,00	100,00
2021.	1.209	7	16	-9	5,79	13,23	-7,44	43,76
2022.	1.203	14	18	-4	11,64	14,96	-3,32	77,81
2023.	1.233	10	16	-6	8,11	12,98	-4,87	62,48

* Za godine 2022. i 2023. dana je procjena sukladno dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku.

Migracijski saldo Općine Lumbarda u promatranom razdoblju uglavnom pokazuje povoljne vrijednosti, s iznimkom 2017. godine, kada je broj odseljenih bio veći od broja doseljenih za 18 osoba. U razdoblju 2011. – 2023. u Općinu se doselilo ukupno 395 osoba, dok se odselilo 286, što pozitivno utječe na ukupan kontingent stanovništva Općine Lumbarda. U strukturi doseljenih prevladavaju preseljenja unutar Dubrovačko-neretvanske županije (41,01 %). Od 2018. godine zamjetan je porast doseljenika iz inozemstva, osobito u posljednje dvije promatrane godine. Kada je riječ o odlascima, gotovo polovica (46,85 %) preselila se u drugi grad ili općinu unutar županije.

¹³ DZS, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2023.

¹⁴ Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici – Stanovništvo – procjena i prirodno kretanje, verzija: 3. 10. 2024.

Tablica 7. Migracije stanovništva Općine Lumbarda u razdoblju 2011.-2023.¹⁵

	Ukupno doseljeni*	Doseljeni iz drugoga grada/općine iste županije	Doseljeni iz druge županije	Doseljeni iz inozemstva	Ukupno odseljeni*	Odseljeni u drugi grad/općinu iste županije	Odseljeni u drugu županiju	Odseljeni u inozemstvo
2011.	26	15	5	6	21	8	4	9
2012.	27	10	11	6	14	8	6	-
2013.	19	6	6	7	15	10	5	-
2014.	29	17	12	-	20	12	5	3
2015.	29	18	6	5	22	11	8	3
2016.	19	10	5	4	19	11	6	2
2017.	17	6	7	4	35	21	12	2
2018.	30	5	10	15	27	14	11	2
2019.	37	19	2	16	24	4	7	13
2020.	35	15	5	15	19	10	2	7
2021.	37	12	12	13	25	8	4	13
'22.	37	13	2	22	28	14	8	6
'23.	53	16	4	33	17	3	8	6

* Razlika od ukupnog broja doseljenih/odseljenih odnosi se na preseljenja među naseljima unutar istog grada/općine.

Analiza demografskih kretanja u Općini Lumbarda upućuje na relativnu stabilnost ukupnog broja stanovnika u dužem vremenskom razdoblju, uz blagi pad u skladu s obrascima prisutnima i u širem regionalnom kontekstu. Prirodna promjena obilježena je negativnim saldom u većini promatranih godina, što ukazuje na nedovoljnu razinu nataliteta za osiguranje prirodne obnove stanovništva. S druge strane, pozitivan migracijski saldo, osobito izražen u posljednjim godinama zahvaljujući dolascima iz inozemstva, ublažava nepovoljne učinke prirodnog smanjenja i pridonosi održavanju broja stanovnika. Daljnja demografska dinamika Općine u značajnoj će mjeri ovisiti upravo o nastavku povoljnih migracijskih tokova.

Od mjera koje imaju za cilj očuvanje i poboljšanje demografske slike, odnosno stvaranja povoljnog okruženja za zasnivanje i očuvanje obitelji, provodi i osigurava sredstva¹⁶:

¹⁵ Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici – Doseljeno i odseljeno stanovništvo, verzija: 3.10.2024.

¹⁶ Ministarstvo demografije i useljeničtva Republike Hrvatske, Demografske mjere jedinica lokalne i područne samouprave za 2025. godinu, dostupno na: <https://mdu.gov.hr/vijesti-4693/demografske-mjere-jedinica-lokalne-i-podrucne-samouprave-za-2025-godinu/7303> (10. 8. 2025.)

- za isplatu naknade za rođenje djeteta, i to 650,00 € za prvo dijete, 800,00 € za drugo dijete, 1.000,00 € za treće dijete, 1.300,00 € za četvrto dijete te 1.600,00 € za peto dijete i svako sljedeće,
- za financiranje rada DV Korčula, Područni objekt u Lumbardi te sufinanciranje rada DV Anđeli čuvari u Korčuli,
- za nabavu darova za djecu povodom blagdana Sv. Nikole,
- za aktivnosti pružanja usluga pomoćnika u nastavi,
- za sufinanciranje prijevoza učenika i studenata do mjesta školovanja ukoliko je ono izvan područja otoka Korčule,
- za stipendije i školarine namijenjene učenicima i studentima.

Općina Lumbarda navedene mjere provodi u okviru Programa javnih potreba u odgoju i obrazovanju te Mjera Socijalnog programa i dodjeljuje ih ustanovama, udrugama i pojedincima. Za potrebe realizacije mjera sufinanciranja prijevoza učenika i studenata do mjesta školovanja te za stipendije za učenike i studente Općina Lumbarda je donijela zasebne provedbene akte kojima su definirani uvjeti i kriteriji dodjele sredstava i sredstva se dodjeljuju temeljem godišnjih javnih poziva.

2.1.3 Odgoj i obrazovanje

Za potrebe predškolskog odgoja u Lumbardi djeluje područni vrtić Dječjeg vrtića Korčula, organiziran kao mješovita odgojna skupina za djecu od tri do sedam godina, u 5,5-satnom programu (poludnevni boravak). U pedagoškoj godini 2023./2024. u vrtiću je bila zaposlena jedna osoba na radnom mjestu odgojitelja. Općina Lumbarda redovito godišnje izdvaja proračunska sredstva za financiranje redovitog poslovanja ovog područnog vrtića. Također, redovito se izdvajaju sredstva za sufinanciranje rada privatnog katoličkog dječjeg vrtića „Anđeli čuvari“ u Korčuli, koji provodi 10-satni program predškolskog odgoja (cjelodnevni boravak) i kojeg polaze i djeca predškolske dobi iz Lumbarde. Organizacija rada u tom vrtiću uključuje pet odgojnih skupina, ovisno o dobi djece. Manji broj djece s područja Općine Lumbarda polazi i Dječji vrtić Korčula.

U cilju podizanja standarda predškolskog obrazovanja za svu djecu u Lumbardi, osiguravanje organizacije rada primjerene predškolskom standardu (zasebno za djecu jasličke te vrtićke dobi) i omogućavanje produžetka rada vrtića, odnosno provedbe 10-satnog programa, Općina je prijavila i ugovorila projekt izgradnje zgrade područnog vrtića s kuhinjom u okviru Poziva Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje predškolskih ustanova, provela postupak javne nabave te osigurala sredstva za sufinanciranje projekta u proračunu za 2025. godinu.

Analiza broja djece predškolske dobi u PV Lumbarda u razdoblju od 2011. do 2024. godine pokazuje oscilacije. U prvom dijelu promatranog razdoblja, od pedagoške godine 2011./2012. do 2019./2020., broj djece postupno je rastao s 14 na 22, uz manje varijacije između pojedinih godina. Najviša vrijednost zabilježena je u pedagoškoj godini 2020./2021., kada je u vrtiću bilo 32 djece. U razdoblju nakon toga dolazi do izraženog smanjenja broja polaznika te je PV Lumbarda u pedagoškoj godini 2023./2024. brojio 18 djece. Ova promjena označava naglu fluktuaciju u prethodno stabilnom trendu postupnog rasta broja djece predškolskog uzrasta i predstavlja

relevantan podatak za demografsku analizu te planiranje predškolskog odgoja u Općini Lumbarda.

Tablica 8. Kretanje broja djece predškolske dobi u PV Lumbarda¹⁷ 2011.-2024.¹⁸

Akademski godina	Broj djece
2011./2012.	14
2012./2013.	13
2013./2014.	14
2014./2015.	16
2015./2016.	19
2016./2017.	18
2017./2018.	22
2018./2019.	21
2019./2020.	22
2020./2021.	32
2021./2022.	17
2022./2023.	17
2023./2024.	18

Osnovnoškolsko obrazovanje u Lumbardi organizirano je kroz djelovanje Područne škole Lumbarda, koja je u sastavu Osnovne škole Petra Kanavelića Korčula, čiji je osnivač Dubrovačko-neretvanska županija, a u čijoj je nadležnosti osiguravanje sredstava za materijalne rashode škole. U Područnoj školi Lumbarda organiziran je rad za učenike u čistim razrednim odjelima razredne nastave (I.–IV. razred), dok učenici predmetne nastave pohađaju nastavu u matičnoj školi u Korčuli, za što je organiziran učenički prijevoz sukladno propisima iz područja odgoja i obrazovanja. Zgrada PŠ je stara kamena jednokatnica koja je proteklih godina renovirana te svojim prostornim kapacitetima zadovoljava standarde za rad u jednoj smjeni. U školi se nalaze četiri učionice, knjižnica, zbornica i dva sanitarna čvora. Uz zgradu objekta nalazi se uređeno i ograđeno školsko dvorište, no bez sportskog igrališta. Osim učiteljskog kadra, u matičnoj školi organizirana je stručna služba za potrebe svih učenika i učitelja, koja uključuje pedagoga, psihologa, defektologa te edukatore-rehabilitatore.

Broj učenika u razrednoj nastavi PŠ Lumbarda pokazuje, uz manje oscilacije, pozitivan trend. U prvom dijelu promatranog razdoblja, do školske godine 2014./2015., broj učenika bio je relativno

¹⁷ Ovaj podatak je uvjetan, obzirom određeni broj djece polazi i DV Anđeli čuvari te DV Korčula te je za pretpostaviti kako je ukupan broj djece predškolske dobi na području Općine Lumbarda veći.

¹⁸ Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici – Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju program predškolskog odgoja, početak pedagoške godine, verzija: 3. 10. 2024.

stabilan, s manjim godišnjim varijacijama. U razdoblju od 2015./2016. do 2019./2020. uočava se kontinuirani porast broja učenika, pri čemu je najviša vrijednost u cijelom promatranom razdoblju zabilježena u školskoj godini 2021./2022. (61 učenik). Ukupno, tijekom promatranog razdoblja broj učenika u razrednoj nastavi PŠ Lumbarda porastao je za gotovo 80 %, što predstavlja jasan pokazatelj stabilnosti i rasta populacije osnovnoškolskog obrazovanja.

Tablica 9. Kretanje broja djece u razrednoj nastavi u PŠ Lumbarda 2011. – 2024¹⁹.

Akadska godina	Broj djece
2011./2012.	33
2012./2013.	33
2013./2014.	28
2014./2015.	27
2015./2016.	33
2016./2017.	45
2017./2018.	46
2018./2019.	57
2019./2020.	60
2020./2021.	52
2021./2022.	61
2022./2023.	58
2023./2024.	59

Završetkom osnovne škole učenici s područja Općine Lumbarda mogu nastaviti školovanje u jednoj od triju srednjih škola na otoku Korčuli: Srednjoj školi „Ivo Padovan“, Srednjoj školi Petra Šegedina i Srednjoj školi Vela Luka. U navedenim školama dostupni su programi opće gimnazije te strukovni programi u trajanju od tri ili četiri godine. Također, u okviru srednjih škola provode se i programi obrazovanja odraslih, kroz prekvalifikacije i doškolovanja.

Općina Lumbarda sufinancira prijevoz redovnih učenika srednjih škola i studenata, ali samo ako se mjesto školovanja nalazi izvan otoka Korčule, odnosno ne sufinancira se prijevoz u slučaju školovanja u jednoj od srednjoškolskih ustanova na otoku. Navedeno je određeno Pravilnikom o kriterijima, obimu i načinu ostvarivanja prava na sufinanciranje troškova javnog prijevoza učenika i studenata s područja Općine Lumbarda²⁰ i provodi se putem godišnjih javnih poziva te u okviru osiguranih proračunskih sredstava. Općina Lumbarda u okviru Pravilnika o stipendiranju učenika i studenata s područja Općine Lumbarda²¹, a temeljem godišnjih javnih natječaja i prethodnom

¹⁹ Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici – Osnovne škole, početak školske godine, verzija: 3. 10. 2024.

²⁰ Pravilnik o kriterijima, obimu i načinu ostvarivanja prava na sufinanciranje troškova javnog prijevoza učenika i studenata s područja Općine Lumbarda. Službeni glasnik Općine Lumbarda, br. 6/14

²¹ Pravilnik o stipendiranju učenika i studenata s područja Općine Lumbarda, Službeni glasnik Općine Lumbarda, br. 6/18, 6/19

odlukom općinske načelnice o visini i broju osiguranih stipendija, dodjeljuje stipendije redovnim učenicima srednjih škola i studentima s područja Općine.

2.1.4 Zdravstvo i socijalna skrb

Na području Općine Lumbarda ne postoji ustanova ni izdvojeni odjel za zdravstvenu skrb te stanovnici Općine za sve osnovne potrebe trebaju odlaziti u obližnji grad Korčulu, odnosno njegov dom zdravlja ili privatne ordinacije.

Dubrovačko-neretvanska županija svake godine u razdoblju od 1. srpnja do 31. kolovoza osigurava financiranje dodatnih medicinskih timova u turističkoj sezoni potpisivanjem ugovora sa Zavodom za hitnu medicinu Dubrovačko-neretvanske županije, nadležnim domovima zdravlja te gradovima i općinama na području gdje se ovaj model primjenjuje, te Općina Lumbarda redovito osigurava sredstva za ovu namjenu u svom proračunu.

Za potrebe provedbe politike socijalne skrbi na lokalnoj razini, što podrazumijeva pomoć socijalno ugroženim osobama te osobama u nepovoljnim okolnostima (bilo osobnim ili obiteljskim) i uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljenju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obiteljima i skupinama, unaprjeđenje kvalitete života i osnaživanje socijalno ugroženih pojedinaca i poticanje aktivnog uključivanja u društvo, Općina Lumbarda provodi Mjere socijalnog programa, temeljem kojeg se raspoređuju sredstva za tu namjenu u proračunu Općine Lumbarda. Osim sredstava za sufinanciranje prijevoza i stipendije učenika i studenata, Socijalnim programom i Programom javnih potreba u odgoju i obrazovanju sredstva se planiraju i za mjere koje imaju obilježja demografsko-socijalnih mjera:

- jednokratne novčane pomoći socijalno ugroženim pojedincima i obiteljima,
- potpore za novorođenu djecu,
- udrugama čiji cilj djelovanja je iz područja socijalne skrbi,
- podizanje standarda hitne medicinske pomoći.

2.1.5 Kultura i kulturno dobro

Na području Općine Lumbarda nalazi se ukupno 44 materijalna kulturna dobra, od čega je 17 evidentirano u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske i zaštićeno sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Dodatno, Prostornim planom uređenja Općine Lumbarda evidentirano je još 27 kulturnih dobara za zaštitu od lokalnog značenja. Među njima posebno se ističe Lumbardska psefizma, jedan od najstarijih pisanih spomenika u Hrvatskoj. Riječ je o grčkom natpisu kojim su bili uređeni imovinski odnosi prvih grčkih naseljenika na Korčuli. Otkrivena je 1877. godine na predjelu Koludrt, danas zaštićenoj arheološkoj zoni, a čuva se u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Zbog svoje povijesne i kulturne vrijednosti, Lumbardska psefizma – zajedno s ostalom baštinom ovoga područja – predstavlja važan razvojni potencijal, osobito u turizmu, kroz adekvatnu interpretaciju, ulaganje u prateću infrastrukturu i osmišljavanje tematskih sadržaja u svrhu produženja sezone. Uspješan primjer višednevni kulturni događaj pod nazivom Dani lumbarajske psefizme, koji drugu godinu za redom organiziraju Turistička zajednica Lumbarde i udruga Lipa rič. Kroz radionice, predavanja, šetnje i kulinarske događaje, sudionici događanja upoznaju i istražuju značaj Lumbardske psefizme, čime se uspješno povezuje baština s lokalnom zajednicom, ističe psefizma kao važan dio identiteta Lumbarde i njezine

kulturne povezanosti s antičkim svijetom te adekvatno valorizira ova značajna baština u turističko-promotivne svrhe.

Tablica 10. Popis kulturnih dobara na području Općine Lumbarda uvrštenih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske²²

	Regis.br.	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
1	P-6176	Arheološka zona „Koludrt“	Lumbarda	Arheologija	Preventivno zaštićeno dobro
2	Z-4615	Arheološko nalazište Knežina	Lumbarda	Arheologija	Zaštićeno
3	Z-7721	Arheološko nalazište Ograda kod Javića	Lumbarda	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
4	Z-4864	Crkva sv. Bartula	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Z-4852	Crkva sv. Križa	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Z-4759	Crkva sv. Petra i Pavla	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	Z-4857	Crkva sv. Roka	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Z-4850	Kaštel Arneri – Kršinić/ Cankinov	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Z-4760	Kaštel Nobile Donji	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
10	Z-4761	Kaštel Nobile Gornji	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
11	Z-7700	Kompleks ljetnikovaca Manola s crkvom Male Gospe	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
12	Z-4853	Kuća Glasner	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
13	Z-4851	Kula „Knežina“	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
14	Z-4863	Ljetnikovac na Bilin žalu	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
15	P-6256	Podmorsko arheološko nalazište s ostacima kasno-neolitičkog naselja kod rta Soline	Lumbarda	Arheologija	Preventivno zaštićeno dobro

²² Izvor: Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

	Regis.br.	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
16	Z-7761	Prapovijesne kamene gomile na području Solina, Donjeg i Gornjeg Blata te Mindela	Korčula, Lumbarda	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
17	Z-6964	Zadružni i kulturni dom	Lumbarda	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

U okviru programa javnih potreba u kulturi, Općina Lumbarda osigurava sredstva za djelovanje udruga u kulturi, te pomaganje i promicanje kulturnog i umjetničkog stvaranja, akcija i manifestacija u kulturi koje doprinose razvitku i promicanju kulturnog života te za investicijsko održavanje, adaptaciju i izgradnju objekata kulture, sakralnih objekata i objekata spomenika kulture. U 2025. godini u proračunu Općine Lumbarda osigurana su sredstva za izradu Kulturne strategije Općine.

2.1.6. Sport i civilno društvo

Sport i rekreacija u Lumbardi imaju važnu ulogu u životu zajednice te u turističkoj ponudi Općine. U Lumbardi djeluju četiri organizacije registrirane kao sportske udruge – Sportska zajednica općine Lumbarda, Ženski rukometni klub Lumbarda, Športsko-ribolovna udruga Dupin i Malonogometni klub Lumbarda.

Zajednica sportskih udruga općine Lumbarda osnovana je 2015. godine s ciljem unaprjeđenja i razvoja sporta na području Općine kroz organiziranje sportskih natjecanja, organiziranje i razvoj drugih sportskih udruga te upravljanje sportskim objektima. Za potrebe osiguranja potreba stanovnika Lumbarde vezane za sport, Općina osigurava sredstva u okviru Programa javnih potreba u sportu putem kojeg se financiraju aktivnosti i djelatnosti u vezi s poticanjem i promicanjem sporta i sportskih aktivnosti, poticanjem i promicanjem sportskih udruga i klubova kroz zajednicu sportskih udruga, organizacijom i provođenjem raznih natjecanja i treninga te planiranjem, izgradnjom i održavanjem sportskih objekata i dječjih igrališta.

Najznačajniji prostor u Lumbardi je otvoreno sportsko igralište za koje je Općina pokrenula projekt uređenja prostora za više sportova u cilju poboljšanja uvjeta za trening i rekreaciju, a u prvoj fazi slijedi asfaltiranje površine. Međutim, u Lumbardi nedostaje zatvorenih sportskih prostora kojim bi se zaokružila ponuda sportskih aktivnosti na razini cijele godine. Lumbarda se sve više razvija i kao destinacija outdoor sportova, posebno biciklizma i trčanja. Uređene su biciklističke staze s pratećom infrastrukturom, a od 2024. godine organizira se i rekreativna utrka *Run for Grk (Wine)* u organizaciji Turističke zajednice Općine Lumbarda. Tijekom ljeta nude se aktivnosti poput odbojke na pijesku, aqua aerobika i raznih sportskih igara.

Zaključno, Općina Lumbarda raspolaže temeljnim preduvjetima za razvoj sporta, uz značajan potencijal povezivanja sporta i turizma. Sustavnim ulaganjem u obnovu i širenje sportske infrastrukture, posebno kroz zatvorene prostore i multifunkcionalne sadržaje, može se dodatno unaprijediti kvaliteta života lokalnog stanovništva te razvijati Lumbardu kao destinaciju aktivnog odmora na otoku Korčuli. Prema podacima iz Registra udruga RH na području Općine Lumbarda registrirano je i u aktivnom statusu ukupno 19 udruga.

Tablica 11. Popis aktivnih udruga na području Općine Lumbarda²³

Reg. broj	Naziv	Sjedište	OIB	Status
19000994	Udruga za očuvanje i promicanje kulturne i prirodne baštine Lubarde "Baščina"	Lumbarda 121, Lumbarda	17904480924	Aktivna
19001557	Udruga vinogradara i vinara "Grk-Lumbarda"	Lumbarda 493, Lumbarda	43499868983	Aktivna
21009484	KLUB DOBRE VIBRACIJE	Lumbarda 164, Lumbarda	40355077888	Aktivna
19001331	Malonogometni klub Lumbarda	Lumbarda 541, Lumbarda	80793467315	Aktivna
19000152	Kulturna udruga "Ivo Lozica"	Lumbarda 493, Lumbarda	31634936549	Aktivna
19001695	Matica umirovljenika općine Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	34007762471	Aktivna
19000892	Udruga mladih LUMPAR Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	-	Aktivna
19001971	Udruga za zaštitu prirode i okoliša te promicanje održivog razvoja Jadrana EKO JADRAN	Lumbarda 232, Lumbarda	59896456307	Aktivna
19000459	Športsko ribolovna udruga Dupin Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	39805580203	Aktivna
19001415	Društvo za zaštitu i uzgoj ptica Lumbarda-Korčula	Lumbarda 30, Lumbarda	94506796867	Aktivna
19001814	Lumbarajske užance	Lumbarda 493, Lumbarda	04668873514	Aktivna
19001768	Ženski rukometni klub "LUMBARDA"	Lumbarda 541, Lumbarda	60140920664	Aktivna
19002438	Udruga za promicanje umjetnosti i obrazovanja "ArtEdu FERMATA"	Lumbarda 460, Lumbarda	83634670016	Aktivna
19000112	Dobrovoljno vatrogasno društvo Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	95425061014	Aktivna
19001050	Klapa "Gerk"	Lumbarda 00, Lumbarda	61303993039	Aktivna
19002463	Udruga Skygorilla Media	Lumbarda 493, Lumbarda	03908868304	Aktivna

²³ Izvor: Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Republike Hrvatske, Registar udruga Republike Hrvatske

Reg. broj	Naziv	Sjedište	OIB	Status
19001282	Udruga roditelja i mladeži – "Lipa rič" Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	66413314865	Aktivna
19002019	Sportska zajednica Općine Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	76726154472	Aktivna
19000899	Udruga maslinara Lumbarda	Lumbarda 493, Lumbarda	52112996709	Aktivna

Putem godišnjih javnih poziva za financiranje programa/projekata udruga građana, Općina financira rad organizacija civilnog društva na svom području. Dio udruga ostvaruje prihode iz tekućih donacija Općine Lumbarda u okviru dva programa javnih potreba (odgoj i obrazovanje, kultura i šport).

2.1.7 Gospodarstvo

2.1.7.1 Opći podaci

Broj aktivnih poslovnih subjekata na području Općine Lumbarda bilježi kontinuirani rast u razdoblju od 2020. do 2024. godine. U 2024. godini evidentirano je 28 poslovnih subjekata više u odnosu na početnu promatranu godinu, što predstavlja porast od 13,79 %. Gledano prema pojedinačnim oblicima poslovnih subjekata, pad je zabilježen jedino kod obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova), čiji je broj smanjen za 19,15 %. Istodobno, broj samoopskrbnih poljoprivrednih gospodarstava (SOPG-ova) porastao je za čak 750,00 %, iako u apsolutnim vrijednostima to predstavlja porast od 15 SOPG-ova. Rast je zabilježen i kod jednostavnih društava s ograničenom odgovornošću (66,67 %), obrtnika dohodaša (37,04 %), društava s ograničenom odgovornošću (22,73 %) i udruga (12,50 %). Ovi podaci upućuju na izraženu poslovnu ekspanziju i povoljnu gospodarsku perspektivu Općine Lumbarda.

Tablica 12. Pregled aktivnih poslovnih subjekata na području Općine Lumbarda u razdoblju 2020.-2024.²⁴

Tip subjekta	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Dioničko društvo (d.d.)	1	1	1	1	1
Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)	22	23	23	25	27
Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.)	6	7	7	8	10
Poduzeća inozemnog osnivača	2	2	2	2	2
JL(P)RS	1	1	1	1	1
Obrtnik dohodaš	54	57	59	70	74
Udruga	16	16	16	17	18
Obiteljsko gospodarstvo (OPG)	94	84	82	78	76
Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)	2	11	13	17	17
Ostali ²⁵	5	5	5	5	5
UKUPNO	203	207	209	224	231

²⁴ Izvor: Fina, Info.BIZ; Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Upisnik poljoprivrednika

²⁵ Kategorija 'Ostali' se u ovom slučaju odnosi na Turističku zajednicu Općine Lumbarda, Lumbarajsku udrugu mladih – projekt aktivnog razvoja, Dubrovačku biskupiju – Župu sv. Roka, Lumbaršku narodnu glazbu i Turističko društvo.

Promatrajući najrecentnije cjelovite podatke za 2024. godinu, među pojedinačnim oblicima poslovnih subjekata na području Općine Lumbarda najzastupljeniji su OPG-ovi (32,90 %), obrtnici dohodaši (32,30 %) te društva s ograničenom odgovornošću (11,69 %).

Podaci Upisnika poljoprivrednika za 2024. godinu pokazuju da muškarci čine većinu vlasnika OPG-ova (81,58 %), dok dobna struktura svih vlasnika ukazuje na najveći udio osoba starijih od 65 godina (51,32 %).

Što se tiče obrtnika dohodaša, većina njih djeluje cjelogodišnje (70,27 %). Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (2007.)²⁶, najviše ih je svrstano u područja I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (22,97 %), F – Građevinarstvo (12,16 %) te N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (10,81 %). Na razini pojedinačnih odjeljaka djelatnosti, najzastupljeniji su obrtnici dohodaši u odjeljcima 56 – Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića (22,97 %), 43 – Specijalizirane građevinske djelatnosti (12,16 %), 03 – Ribarstvo (8,11 %) te 77 – Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (8,11 %).

U slučaju društava s ograničenom odgovornošću, struktura djelatnosti je slična – najveći udio društava nalazi se u područjima I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (22,22 %), L – Poslovanje nekretninama (18,52 %), N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (18,52 %) i F – Građevinarstvo (11,11 %). Na razini odjeljaka, najviše ih je u 55 – Smještaj (18,52 %), 68 – Poslovanje nekretninama (18,52 %) te 79 – Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima (14,81 %).

2.1.7.2 Poljoprivreda

Sagledavajući udio poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini Općine Lumbarda, u usporedbi s geografski bliskim i kulturološki sličnim općinama, uočava se da Općina Lumbarda, nakon Općine Vela Luka, ima najveći udio poljoprivrednog zemljišta (10,15 %).

Tablica 13. Udio poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini pojedinog JLS-a u 2023.²⁷

JLS	Ukupna površina JLS-a (ha)	Površina poljoprivrednog zemljišta (ha)	%
Općina Lumbarda	1.071,51	108,50	10,13
Općina Blato	6.653,85	445,32	6,69
Grad Korčula	11.241,69	326,17	2,90
Općina Smokvica	4.359,84	371,55	8,52
Općina Vela Luka	4.283,81	434,67	10,15
Dubrovačko-neretvanska županija	178.261,19	9.394,33	5,27

²⁶ Sukladno Odluci o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2025. – NKD 2025. (Narodne novine, br. 47/2024), od 1. siječnja 2025. godine na snazi je nova Nacionalna klasifikacija djelatnosti. Budući da se u ovom segmentu analize stanja promatraju podaci do 31. prosinca 2024. godine, analizirana područja i odjeljci djelatnosti prikazani su prema prethodno važećoj Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine, u skladu s načinom njihova evidentiranja do tog razdoblja.

²⁷ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ARKOD, Prikaz broja i površine ARKOD-a po naseljima i vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta 31.12.2023.; Bioportal

Podaci o vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Općine Lumbarda ukazuju na značajnu raznolikost poljoprivrednih djelatnosti, pri čemu vinogradarstvo i maslinarstvo zauzimaju vodeće mjesto. Od ukupno evidentiranih poljoprivrednih površina, vinogradi pokrivaju 27,19 ha raspoređenih na 246 parcela, dok maslinici zauzimaju 71,57 ha na 501 parceli. Ova struktura potvrđuje da su maslinarstvo i vinogradarstvo temeljne poljoprivredne djelatnosti u Općini, s potencijalom za razvoj lokalnog identiteta i turističke valorizacije.

Ostale vrste uporabe zemljišta zastupljene su u manjem obujmu, pri čemu se ističu oranice (4,72 ha na 56 parcela), iskrčeni vinogradi (0,99 ha na 17 parcela), mješoviti višegodišnji nasadi (1,86 ha na 12 parcela) te voćnjaci (0,94 ha na 8 parcela). Krški pašnjaci zauzimaju 0,95 ha na 5 parcela, dok su površine pod staklenicima i rasadnicima minimalne.

Ovakva struktura pokazuje da, iako vinogradarstvo i maslinarstvo zauzimaju najveći dio poljoprivrednih površina, manji udjeli drugih nasada i poljoprivrednih aktivnosti pružaju određenu raznolikost koja smanjuje rizik potpune ovisnosti o jednoj kulturi, dok istovremeno potvrđuju strateški značaj vinogradarstva i maslinarstva za Općinu. Posebno vinogradarstvo, s autohtonom sortom grožđa Grk, predstavlja snažan potencijal za turističku promociju i razvoj brendirane lokalne proizvodnje.

Tablica 14. Vrsta uporabe zemljišta poljoprivrednog zemljišta u Općini Lumbarda²⁸

Vrsta uporabe zemljišta	Površina (ha)	Broj parcela
Oranica	4,72	56
Staklenici na oranici	0,15	1
Krški pašnjak	0,95	5
Vinogradi	27,19	246
Iskrčeni vinogradi	0,99	17
Maslinik	71,57	501
Voćnjak	0,94	8
Rasadnik	0,05	1
Mješoviti višegodišnji nasadi	1,86	12
Privremeno neodržavana parcela	0,08	1

Na području Općine Lumbarda 2024. godine bilo je aktivno 76 OPG-ova, od kojih je 62 u vlasništvu muškaraca (81,58 %), a 39 u vlasništvu osoba starijih od 65 godina (51,32 %). U istoj je godini evidentirano 17 SOPG-ova, također većinom u vlasništvu muškaraca (70,59 %) te u vlasništvu osoba starijih od 65 godina (41,18 %). Takva struktura vlasništva ukazuje na prevlast muških i starijih nositelja poljoprivrednih aktivnosti, što može ograničavati dinamiku inovacija i dugoročnu održivost poljoprivrede. Stoga je važno poticati osnivanje novih OPG-ova i SOPG-ova među ženama i mladima, kroz edukacijske programe, financijske potpore i razvoj mentorskih mreža,

²⁸ Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ARKOD, Prikaz broja i površine ARKOD-a po naseljima i vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta 31.12.2023.

kako bi se povećala uključivost, modernizirala poljoprivreda i osigurala dugoročna održivost lokalne poljoprivrede.

2.1.7.3. Turizam

Turizam i povezane djelatnosti, kako je prethodno navedeno, je najznačajnija gospodarska grana u Općini Lumbarda. Na otoku Korčuli Lumbarda prednjači sa smještajnim kapacitetima obzirom na broj stanovnika i površinu Općine te su gostima na raspolaganju dva hotela, marina s kapacitetom od 115 vezova, smještajni kapaciteti u objektima u domaćinstvu, četiri pješčane plaže te nekoliko pješačkih i biciklističkih ruta. Prosječan broj soba, apartmana i mjesta za kampiranje u periodu 2020.-2024. u Lumbardi je 786,8, dok je prosječan broj raspoloživih postelja 1965,2.²⁹ S obzirom na smještajne kapacitete i prirodnu atraktivnost destinacije, Lumbarda bilježi i dobre turističke rezultate, osim u 2020. godini kada su sve turističke destinacije iskusile posljedice pandemije COVID-19.

Tablica 15. Dolasci i noćenja turista 2020.-2024.³⁰

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Dolasci	8823	14694	18375	18515	19332
Noćenja	82167	122603	136377	136076	136884

Strani gosti dominiraju u ukupnom broju gostiju koji dolaze u Lumbardu i u periodu 2020.- 2024. njihov udio je prosječno 80 %. Najveći broj gostiju boravi u Lumbardi u periodu lipanj-kolovoz, a obzirom na klimatske uvjete Lumbarde neupitan je potencijal produžetka turističke sezone. Turisti prosječno borave u Lumbardi 7,9 dana, pri čemu u Lumbardi duže borave strani turisti.

Turistička zajednica Općine Lumbarda djeluje kao središnja institucija za promociju, koordinaciju i razvoj turizma na području Općine. Njezino djelovanje usmjereno je na jačanje prepoznatljivosti Lumbarde kao autentične otočne destinacije te na poticanje održivog turizma koji doprinosi kvaliteti života lokalnog stanovništva. Također, aktivno surađuje s Općinom i relevantnim dionicima na projektima usmjerenima na poboljšanje infrastrukture, produženje sezone i jačanje kvalitete turističke ponude.

Ključne aktivnosti uključuju promociju destinacije, razvoj turističkih proizvoda, poticanje suradnje među lokalnim dionicima te valorizaciju prirodne i kulturne baštine, osobito vinogradarske tradicije i autohtone sorte Grk. Turistička zajednica organizira brojne manifestacije poput Festivala Grka, Trk za Grk, Lumbarajske užance te razne koncerte, izložbe, predstave i gastronomsko-zabavne događaje, čime doprinosi očuvanju lokalnih običaja i kulturnog identiteta.

Turistička zajednica Općine Lumbarda se 2022. godine pridružila zajedničkom projektu IQM Destination Korčula, koji okuplja turističke zajednice Vele Luke, Blata, Smokvice, Grada Korčule i Lumbarde s ciljem unaprjeđenja kvalitete i održivog razvoja turizma na otoku. Svrha projekta je podizanje ukupne razine kvalitete usluga, jačanje suradnje među lokalnim dionicima te promocija otoka Korčule i destinacija pojedinačno kao autentičnih i održivih. Poseban naglasak

²⁹ Izvor: DZS, Smještajni kapaciteti, dolasci i noćenja turista, Republika Hrvatska

³⁰ Izvor: Turistička zajednica Općine Lumbarda

stavljen je na uključivanje lokalnih proizvoda i proizvođača u turističku ponudu, valorizaciju kulturne i prirodne baštine te stvaranje prepoznatljivog identiteta destinacije. Projekt uključuje kontinuirano praćenje i evaluaciju kvalitete, edukacije i savjetovanja za pružatelje usluga te poticanje inovacija u turizmu.

Kroz svoj rad, Turistička zajednica ima važnu ulogu u provedbi lokalne turističke politike i ostvarivanju vizije Lumbarde kao održive, konkurentne i gostoljubive destinacije.

2.1.8 Prostor, infrastruktura i okoliš

Postojeće stanje prostora Općine Lumbarda, njegova namjena i korištenje te budući razvoj određeni su sljedećim planskim dokumentima:

- Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, čije su posljednje izmjene i dopune objavljene u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, br. 3/20 od 18. ožujka 2020. godine, a stupile su na snagu osmog dana od dana objave. Predmetne izmjene i dopune donesene su temeljem Odluke o izradi Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, br. 12/19).
- Prostorni plan uređenja Općine Lumbarda, čije su posljednje izmjene i dopune objavljene u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije, br. 3/17 od 19. travnja 2017. godine, a stupile su na snagu osmog dana od dana objave.

2.1.8.1 Cestovni i pomorski promet

Glavna cestovna poveznica Općine Lumbarda s ostalim dijelovima otoka Korčule je županijska cesta ŽC 6225, koja se dalje spaja na državnu cestu DC 118 u smjeru grada Korčule i Vele Luke. U Veloj Luci i Korčuli nalaze se luke otvorene za javni promet županijskog značaja, iz kojih se odvija redovni pomorski promet putnika prema Splitu i Dubrovniku.

Pomorski promet prema kopnu organiziran je putem dviju trajektnih linija (prema Splitu i prema Pelješcu, s mogućnošću daljnjeg putovanja prema Dubrovniku ili preko luke Trpanj prema Splitu)³¹ te putem jedne brodske i četiri brzobrodske linije koje povezuju Korčulu s Orebićem, Splitom i Dubrovnikom.

Na području Općine Lumbarda nalazi se i luka otvorena za javni promet lokalnog značaja – luka Lumbarda, koja obuhvaća četiri lučka bazena: uvale Račišće, Sutivan, Prvi žal i Tatinja. Od navedenih, uvala Prvi žal ima status luke nautičkog turizma, što predstavlja značajan potencijal za razvoj nautičkog sektora.

Unutar općinskog područja promet se, osim županijskom cestom ŽC 6225, odvija i mrežom od 108 evidentiranih nerazvrstanih cesta ukupne duljine 40 km. Nerazvrstane ceste obuhvaćaju asfaltirane i makadamske prometnice, kao i poljske i protupožarne putove. Njihovo održavanje i razvoj planiraju se kroz Program održavanja i izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, a financijsko izvještavanje provodi se putem godišnjih izvješća o izvršenju navedenih programa, sukladno odredbama Zakona o cestama.

³¹ Agencija za obalni linijski pomorski promet, Redovi plovidbe s cjenicima za 2025. godinu, dostupno na: <https://agencija-zolpp.hr/linije/?luka=korcula> (12. 8. 2025.)

2.1.8.2 Komunalna infrastruktura

Komunalno gospodarstvo i gospodarenje otpadom u Općini Lumbarda obuhvaća normativni okvir pružanja javnih usluga, evidentiranje i upravljanje komunalnom infrastrukturom i građevinama za gospodarenje otpadom, kao i nadzor nad poslovima koji su zakonom povjereni jedinicama lokalne samouprave te nad odlukama koje je donijela Općina na ovom području.

U kolovozu 2020. godine Državni ured za reviziju, Područni ured u Splitu, proveo je reviziju upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Lumbarda te izradio detaljno izvješće. Revizija je ocijenila učinkovitost sustava kao „djelomično učinkovitu“, uz navođenje naloga i preporuka za usklađenje s važećim zakonskim okvirom koji regulira područje komunalnog gospodarstva u jedinicama lokalne samouprave. Temeljem ovog izvješća Općina Lumbarda izradila je dokument *Analiza upravljanja komunalnom infrastrukturom Općine Lumbarda*. Dokumentom se strukturira i operacionalizira upravljanje komunalnom infrastrukturom u svrhu učinkovitog upravljanja kroz posebne ciljeve, mjere i aktivnosti.

Općina Lumbarda donijela je Odluku o komunalnim djelatnostima na području Općine Lumbarda³² kojom je utvrđeno ukupno 33 komunalne djelatnosti. Odlukom se definiraju vrste komunalnih djelatnosti, uključujući održavanje komunalne infrastrukture, pružanje usluga komunalnih djelatnosti lokalnog značaja određenih od strane predstavničkog tijela, kao i način njihova obavljanja.

Tablica 16. Organizacijski oblici obavljanja komunalne djelatnosti u Općini Lumbarda³³

	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Lumbarda
2.	Održavanje javnih zelenih površina	
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Održavanje javne rasvjete	
7.	Usluge parkiranja na uređenim javnim parkiralištima	
8.	Usluge javnih tržnica na malo	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
11.	Uređenje i izgradnja nogostupa putova, šetnica i podgradnih zidova na javnim površinama	

³² Odluka o komunalnim djelatnostima na području Općine Lumbarda, Službeni glasnik Općine Lumbarda, br. 1/21

³³ Izvor: Općina Lumbarda, Analiza upravljanja komunalnom infrastrukturom Općine Lumbarda

	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti	
12.	Održavanje i saniranje deponija		
13.	Upravljanje reciklažnim dvorištem		
14.	Oporaba otpada		
15.	Posredovanje u gospodarenju otpadom		
16.	Prijevoz otpada		
17.	Sakupljanje otpada		
18.	Trgovanje otpadom		
19.	Zbrinjavanje otpada		
20.	Gospodarenje otpadom		
21.	Ispitivanje i analiza otpada		
22.	Izgradnja groblja		
23.	Prijevoz pokojnika		
24.	Održavanje objekata javne namjene		
25.	Održavanje oglasnih prostora i naprava		
26.	Održavanje i čišćenje plaža		
27.	Prigodno ukrašavanje naselja		
28.	Postavljanje i održavanje oznaka ulica i trgova		
29.	Komunalni linijski prijevoz putnika		Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
30.	Održavanje nerazvrstanih cesta		Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
31.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda		
32.	Provođenje mjera obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije		
33.	Skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarske službe		

Komunalne djelatnosti od rednog broja 1 do 28 povjerene su Odlukom o komunalnim djelatnostima komunalnom trgovačkom društvu „Mindel“ d.o.o., dok se obavljanje djelatnosti od rednog broja 29 do 33 dodjeljuje pravnim ili fizičkim osobama sukladno posebnim propisima.

Općina Lumbarda redovito je izrađivala Planove gospodarenja otpadom, no budući je sukladno Zakonu o gospodarenju otpadom (Narodne novine, br. 94/21) ukinuta obveza JLS-ova da donose Planove gospodarenja otpadom za svoja područja, posljednji Plan gospodarenja otpadom za područje Općine Lumbarda izrađen je za razdoblje 2017.-2022. (Službeni glasnik Općine Lumbarda, br. 7/17). Općina je 2019. godine usvojila i Odluku o mjerama za sprječavanje

nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada na području Općine Lumbarda (Službeni glasnik Općine Lumbarda, br. 1/19).

Usluga sakupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada osigurana je za sva naselja na području Općine. Organizirano sakupljanje i odvoz otpada koji nastaje u kućanstvima, obrtima i pravnim osobama obavlja tvrtka KTD Mindel d.o.o., trgovačko društvo u vlasništvu Općine Lumbarda, koja prikupljeni otpad organizirano sakuplja i odvozi na odlagalište Kokojevica. Odvoz komunalnog otpada od kućanstava i nekućanstava provodi se putem spremnika za miješani komunalni otpad (zeleni spremnik), spremnika za plastični otpad (žuti spremnik) i spremnika za papir i karton (plavi spremnik), u skladu s utvrđenim rasporedom.

Na području Općine Lumbarda je u 2022. godini bilo postavljeno 30 kontejnera na javnim površinama te 320 spremnika (zapremnine 120 ili 240 L) na kućnim pragovima za prikupljanje reciklabilnog otpada. Odvoz glomaznog otpada iz kućanstava organizira se putem poziva upućenog KTD-u Mindel ili vlastitim odvozom u reciklažno dvorište na Kokojevici. Sustav odvojenog prikupljanja otpada organiziran je putem „zelenih otoka“, na kojima se odlažu papir i karton, plastika, staklo i metal, te putem spremnika za odvojeno prikupljanje papira/kartona i plastike na kućnom pragu.

Općina Lumbarda je uz potporu Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost izgradila reciklažno dvorište, u kojem se može odložiti tridesetak vrsta različitih vrsta otpada. Prikupljeni otpad po potrebi se sortira i balira te predaje ovlaštenim sakupljačima. Također, uz sufinanciranje Fonda nabavljeno je 300 komada kompostera³⁴, koji su podijeljeni kućanstvima zainteresiranima za kompostiranje, kao i električno komunalno vozilo, biostabilizator za kompostiranje i električni usisavač³⁵.

Na području Općine nisu zabilježena divlja odlagališta otpada, odnosno mjesta ilegalnog i nepropisnog odlaganja otpada od strane fizičkih ili pravnih osoba³⁶.

2.1.8.3 Okoliš, protupožarna i civilna zaštita

Stanje okoliša u Općini Lumbarda može se ocijeniti zadovoljavajućim. Prema podacima iz Registra onečišćavanja okoliša, u razdoblju od 2020. do 2023. godine na području Lumbarde nisu zabilježene emisije onečišćujućih tvari u zrak i tlo niti ispuštanje industrijskih ili komunalnih otpadnih voda. Županijski zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije redovito provodi praćenje i ocjenjivanje sanitarne kakvoće mora. Na području Općine Lumbarda ispitivanja se provode na tri plažne točke: uvalama Tatinja i Pržina te na lokaciji Bilin Žal. Prema posljednjim dostupnim podacima od 11. rujna 2025. godine, uvale Tatinja i Pržina ocijenjene su ocjenom 'izvršno', dok je ispitna točka Bilin Žal ocijenjena kao 'zadovoljavajuća'.

³⁴ Općina Lumbarda, Izvješće o provođenju Plana gospodarenja otpadom Općine Lumbarda za 2022. godinu, dostupno na: <https://lumbarda.hr/dokumenti/plan-gospodarenja-otpadom-opcine-lumbarda-za-2022-godinu/> (22. 9. 2025.)

³⁵ Općina Lumbarda, KTD-u Mindel isporučeno komunalno vozilo, biostabilizator za kompostiranje i električni usisavač, dostupno na: <https://lumbarda.hr/ktd-u-mindel-isporedeno-komunalno-vozilo-biostabilizator-za-kompostiranje-i-elektricni-usisavac/> (22. 9. 2025.)

³⁶ Općina Lumbarda, Izvješće o provođenju Plana gospodarenja otpadom Općine Lumbarda za 2022. godinu, dostupno na: <https://lumbarda.hr/dokumenti/plan-gospodarenja-otpadom-opcine-lumbarda-za-2022-godinu/> (22. 9. 2025.)

Na području Općine Lumbarda nema registriranih zaštićenih područja prirode prema Zakonu o zaštiti prirode. Ipak, prema Karti ekološke mreže Republike Hrvatske, Lumbarda se nalazi na području očuvanja značajnom za ptice (POP), te u cijelosti ili djelomično graniči s pet područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS).

Na godišnjoj razini Općina Lumbarda donosi Godišnji provedbeni plan unapređenja zaštite od požara i Plan motrenja i ophodnje površina na otvorenom prostoru za koje prijete povećana opasnost od nastajanja i širenja požara. Za potrebe protupožarne zaštite u Lumbardi organizirano je Dobrovoljno vatrogasno društvo „Lumbarda“, čije aktivnosti financijski podržava Općina Lumbarda putem proračunskih sredstava.

Civilna zaštita na području Općine Lumbarda ustrojena je kroz djelovanje Stožera civilne zaštite Općine Lumbarda, čija je zadaća prikupljanje i obrada informacija ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće i katastrofe, razvijanje plana djelovanja sustava civilne zaštite na svom području, upravljanje reagiranjem sustava civilne zaštite, obavljanje poslova informiranja javnosti te predlaganje donošenja odluke o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite. Sredstva za rad Stožera osigurana su u proračunu Općine Lumbarda, odnosno sukladno zakonskim propisima koji uređuju sustav civilne zaštite³⁷.

³⁷ Poslovnik o radu Stožera civilne zaštite Općine Lumbarda, Službeni glasnik Općina Lumbarda, br. 3/25

2.2 SWOT analiza

FISKALNI I ADMINISTRATIVNI KAPACITETI	
Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • uravnoteženi proračunski prihodi i rashodi; • usklađenost razvojnih prioriteta općine s EU prioritetima; • visoka razina transparentnosti proračuna i javne objave troškova (e-proračun); • provedba participativnog budžetiranja (12 odabranih projekata); • unaprijeđena digitalna infrastruktura uprave (GIS, digitalni sustavi upravljanja); • standardizirani obrasci i procedure za prijavu projekata prema Općini; • iskustvo u provedbi participativnog budžetiranja i uključivanju građana; • povećani administrativni kapaciteti općine (jačanje stručnog kadra); • iskustvo u pripremi i provedbi projekata iz nacionalnih i EU izvora. 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatni proračunski prihodi za samostalno financiranje razvojnih projekata; • visoki stupanj financijske ovisnosti proračunskih i izvanproračunskih korisnika o proračunu općine; • slaba financijska pismenost proračunskih korisnika i šire javnosti; • ograničeni administrativni kapaciteti za izradu prijave na sredstva EU fondova za financiranje projekata; • ograničen broj zaposlenika u upravi zbog veličine općine; • ograničeni administrativni kapaciteti za paralelno vođenje većeg broja velikih projekata.
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • konkurentnost digitalnih rješenja i tehnologija za upravljanje javnim proračunima; • dostupnost EU fondova, nacionalnih programa i ITP mehanizma za otoke; • pravedna klimatska i digitalna tranzicija, borba protiv klimatskih promjena te zaštita bioraznolikosti kao prioriteta europskog plana oporavka; • razvijena nacionalna politika prema otocima (novi Zakon o otocima, ITP za otoke); • donošenje prve europske strategije za otoke. 	<ul style="list-style-type: none"> • rast cijena energenata i prijetnja inflacijom; • učestale izmjene zakonskih regulativa vezanih uz prihode i obveze JLS-ova; • neredovita objava, kašnjenja te poništavanja i ponavljanja EU natječaja; • dugotrajan postupak odobravanja projekata od strane tijela nadležnih za raspisivanje i provođenje natječaja te ugovaranje projekata financiranih iz europskih fondova; • moguće smanjenje sredstava iz EU fondova u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru;
PROMET I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	
Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • razvijena i razgranata cestovna mreža na otoku; • kontinuirana ulaganja u lokalnu prometnu i komunalnu infrastrukturu; • uređena javna parkirališta i šetnice; • spreman projekt digitalne naplate parkinga s povlaštenim cijenama za lokalno stanovništvo; • zadovoljavajuća pokrivenost javnom LED rasvjetom; • visoka razina priključenosti na sustav javne vodoopskrbe; • raste svijest lokalnog stanovništva o potrebi zaštite okoliša i životnog prostora; • funkcionalna kompostana; • dobro opremljeno komunalno poduzeće; 	<ul style="list-style-type: none"> • opća izoliranost otoka; • udaljenost od županijskog središta i slaba cestovna i pomorska povezanost, napose izvan turističke sezone; • nekontrolirana sidrišta; • nepostojanje prometne studije; • neadekvatna postojeća marina koja je desetljećima poslovala mimo zakona; • nedostatak označenih i uređenih biciklističkih i pješačkih staza; • neizgrađenost sustava • odvodnje i kanalizacije; • neriješena odvodnja u aglomeraciji Lumbarda;

<ul style="list-style-type: none"> • projekt Centra za civilnu zaštitu spreman za provedbu i financiranje iz ITP-a za otoke; • u funkciji jedna javna i jedna privatna punionica za električna vozila; • dostatan broj komunalnih vezova. 	<ul style="list-style-type: none"> • veliki gubitci vode u sustavu javne vodooprkrbe; • nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije; • postojanje mikro nelegalnih odlagališta otpada; • nepostojanje javnog gradskog prometa u općini.
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • duga obalna crta općine; • blizina i dostupnost infrastrukture grada Korčule; • blizina trajektne luke Dominče; • mogućnosti projektnog financiranja iz EU i državnih programa • razvoj novih tehnologija i SMART rješenja; mala/ lako prehodljiva površina općine. 	<ul style="list-style-type: none"> • rast cijena građevinskog materijala; • sporo rješavanje imovinsko-pravnih sporova; • konfiguracija terena/ uski priobalni koridori s limitiranim mogućnostima širenja; • prometna kultura i navike; • neriješeni imovinsko-pravni odnosi.
PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ I GOSPODARSTVO	
Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • netaknuta priroda; • bogatstvo šumskih površina i postojanje kvalitetne drvene mase; • izvrsna kvaliteta mora; • visoka kvaliteta zraka; • očuvani uvjeti za razvoj ekološke proizvodnje; • osnažena svijest građana o važnosti odvajanja otpada, recikliranja i kompostiranja; • dobro organizirano reciklažno dvorište; • visoki indeks razvijenosti općine (101,444/ V. skupina razvijenosti); • stabilan broj poduzetnika, obrta i OPG/SOPG-ova; • postojanje hotela na području Općine; • postoje (pred) uvjeti za snažniji razvoj nautičkog turizma; • duga i bogata tradicija vinarstva i vinogradarstva; • veliki potencijal brandiranja Grka kao autohtone vinske sorte i vina; • ZOI Korčulansko maslinovo ulje; • dobivena zaštićena oznaka izvornosti (ZOI) za Grk; • aktivna mlada generacija agronoma; • iznadprosječan udio poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini općine (Lumbarda 9,51%, županija prosjek 5,43%). 	<ul style="list-style-type: none"> • ovisnost o turističkoj sezoni; • jednolika turistička ponuda; • neiskorišteni potencijali nautičkog, gastronomskog i zdravstvenog turizma; • niska kategorizacija turističkog smještaja; • neiskorištene turističke zone van naselja; • limitirana ponuda hotelskog smještaja i niska kvaliteta postojeće; • izražena turistička sezonalnost; • mala površina općine od 10,8 km² (najmanja općina na otoku); • slaba i generična gastronomska ponuda; • ograničen prostor za širenje poljoprivrednih nasada; • rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta; • gospodarska zona zalazi u polje ionako ograničene veličine; • neorganizirano maslinarstvo unatoč potencijalima; • nedostatak inovativnih rješenja u poljoprivredi; • nepostojanje potporne poduzetničke infrastrukture.
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • klimatski uvjeti južne Dalmacije; • blizina snažnih turističkih brandova (Dubrovnik i Korčula) • kvaliteta otočkog/ mediteranskog stila života; 	<ul style="list-style-type: none"> • izloženost gospodarstva, a napose glavne turističke grane, poremećajima na globalnom tržištu; • povećanje troškova rada i pritisak na profitabilnost privatnog sektora;

<ul style="list-style-type: none"> • interes turista za konzumacijom lokalnih proizvoda; • napušteni vojni objekti; • mogućnosti korištenja EU fondova za rast i razvoj poljoprivrede, poduzetništva i obrtništva; • razvoj specijaliziranih online platformi za aktivni i outdoor turizam; • porast interesa za manje i autentične destinacije u odnosu na masovne turističke centre; • jačanje svijesti o važnosti upravljanja destinacijom temeljenog na podacima; • prioriteta Europskog zelenog plana; • 1/3 europskog proračuna otpada na ZPP; • veliki broj novih rješenja za digitalnu transformaciju i podizanje konkurentnosti; • reputacija Hrvatske kao jedne od najsigurnijih zemalja za posjet i život; • povećanje potražnje za dužim boravcima i sporijim tipom putovanja (slow tourism); • uvođenje metodologije izračuna prihvatnog kapaciteta na razini Republike Hrvatske; • nacionalne politike regulacije turističkog razvoja kroz instrumente upravljanja prihvatnim kapacitetom. 	<ul style="list-style-type: none"> • česte nacionalne porezne i regulatorne promjene; • daljnji rast cijena nekretnina na obali; • opća osjetljivost turizma o globalnim krizama (gospodarskim, financijskim, političkim, zdravstvenim...); • Konkurentne destinacije s razvijenijom komunalnom infrastrukturom i većim hotelskim kapacitetima; • klimatske promjene; • vremenske nepogode; • rast cijena energenata i prijetnja inflacijom; • nepostojanje županijskog centra za gospodarenje otpadom; • sporo rješavanje imovinsko-pravnih sporova; • (ne)digitaliziranost poduzetničkog sektora; • dugoročni trend depopulacije ruralnih područja koji može smanjiti lokalnu radnu bazu za održavanje infrastrukture; • rastući standardi gostiju u pogledu komfora, parkiranja i komunalne opremljenosti; • obrazovni sustava ne prati potrebe tržišta rada.
DEMOGRAFIJA, ODGOJ, ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA SKRB	
Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • stabilan broj upisane djece u područni vrtić; • kontinuiran rast broja učenika u područnoj školi u posljednjih 10 godina; • projekt "Sačuvajmo baštinu učenjem i znanjem" dio školskog kurikulumu; • jednokratne porodične naknade; • jednokratne socijalne naknade; • aktivne udruge koje organiziraju aktivnosti za predškolsku i djecu s posebnim potrebama; • aktivne udruge iz područja zdravstva i socijalne skrbi; • mala i solidarna lokalna zajednica. 	<ul style="list-style-type: none"> • nedovoljni vrtićki kapaciteti; • nenatkriveno zajedničko dvorište vrtića i škole; • neriješen adekvatan i siguran prometni pristup zgradi postojećeg vrtića.
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • europska kohezijska politika i fondovi; • rastući trend rada „na daljinu“; • digitalizacija poslovanja javnih i privatnih pravnih subjekata ta razvoj s tim povezanih tehnologija; • jačanje privlačnosti ruralnih/otočnih sredina za obiteljski život. 	<ul style="list-style-type: none"> • nastavak negativnih demografskih trendova i depopulacije na razini Dubrovačko – neretvanske županije i RH; • dugoročni trend iseljavanja mladog i radno aktivnog stanovništva iz manjih sredina prema većim urbanim centrima; • rast cijena energenata i prijetnja inflacijom; • učestala kašnjenja u objavi i provedbi ESF natječaja; • trend odjave prebivališta u općini zbog ostvarivanja prava na odgojne usluge susjednih JLS-ova;

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatak stručnih kadrova u područjima odgoja, zdravstva i socijalne skrbi; • rastuća ovisnost turističkog (i drugih) sektora o radnicima iz trećih zemalja; • spore reforme u nacionalnom zakonodavstvu.
--	---

OBRAZOVANJE, KULURA I SPORT	
Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • školske stipendije; • odvojeni razredni odjeli u područnoj školi; • veliki broj udruga koje organiziraju vanškolskih aktivnosti; • dostupna dvorana za sportske aktivnosti u zgradi općine; • unaprijeđena sportska infrastruktura zadnje 4 godine; • dostupno nenatkriveno sportsko igralište; • veliki broj arheoloških nalazišta (helenističke cisterne, nalazište pefizme, Vila Rustica, podmorski nalazi); • dobro posjećeni lokalni festivali/ manifestacije (Ribarske večeri, Folklorne večeri...). 	<ul style="list-style-type: none"> • neadekvatna opremljenost postojećih školskih prostora; • neriješen adekvatan i siguran prometni pristup zgradi postojeće škole; • nemogućnost organizacije cjelodnevnog boravka u školi; • školska nastava organizirana u dvije smjene; • nenatkriveno zajedničko dvorište vrtića i škole; • ne postoje programi cjeloživotnog obrazovanja; • nedovoljno aktivne sportske udruge; • nedovoljno valorizirani i uređeni arheološki lokaliteti; • nerazvijene vještine kulturnog managementa; • nedostatni kapaciteti za izradu prijava na sredstva EU fondova za financiranje projekata u kulturi.
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • dostupnost srednjih škola na otoku; • snažna nacionalna i lokalna sportska tradicija; • dostupnost nacionalnih i europskih sredstava za ulaganja u obrazovnu, sportsku i kulturnu infrastrukturu; • duga i ukorijenjena tradicija lokalnih kulturnih, sportskih i zabavnih manifestacija. 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatak stručnog kadra u obrazovnom sustavu; • nedostatna svijest o važnosti cjeloživotnog obrazovanja; • spore reforme u nacionalnom zakonodavstvu; • sporo rješavanje imovinsko-pravnih sporova.

3. KLJUČNI KRATKOROČNI RAZVOJNI IZAZOVI I POTENCIJALI OPĆINE LUMBARDA

Analiza postojećeg stanja, temeljena na dostupnim statističkim pokazateljima, sektorskim analizama, procjenama lokalnih dionika te SWOT analizi, jasno ukazuje na niz razvojnih izazova i potencijala koji će u nadolazećem mandatnom razdoblju značajno utjecati na razvoj Općine Lumbarda. Kao mala otočna jedinica lokalne samouprave smještena u neposrednoj blizini grada Korčule, Lumbarda raspolaže vrijednim prirodnim, gospodarskim i kulturnim resursima, ali se istodobno suočava i s nizom infrastrukturnih, demografskih i razvojnih ograničenja karakterističnih za otočna područja.

Jedan od važnih elemenata razvoja Općine Lumbarda odnosi se na kapacitete lokalne uprave i učinkovitost upravljanja razvojem. Administrativni i financijski kapaciteti manjih otočnih jedinica lokalne samouprave objektivno su ograničeni u usporedbi s većim urbanim sredinama, što često predstavlja izazov u planiranju i provedbi složenijih razvojnih projekata, osobito onih koji zahtijevaju pripremu opsežne projektne dokumentacije i koordinaciju s nacionalnim i europskim izvorima financiranja. Unatoč tim okolnostima, Općina Lumbarda u proteklom je razdoblju kontinuirano jačala svoje administrativne i organizacijske kapacitete te aktivno koristila dostupne razvojne prilike. U prethodne četiri godine općina je intenzivno sudjelovala u prijavama na nacionalne i europske natječaje, postupno povećavala vlastite proračunske kapacitete te dodatno ojačala administraciju zapošljavanjem pravnika.

Istodobno su provedeni značajni iskoraci u modernizaciji i digitalizaciji rada općinske uprave. Unaprijeđen je GIS sustav Općine, uvedeni su standardizirani obrasci za prijavu projekata prema općini, a u svakodnevnom radu dosljedno se koristi sustav e-proračuna putem kojeg su troškovi općine javno dostupni gotovo u stvarnom vremenu. Uvođenje ovih alata doprinijelo je većoj učinkovitosti upravljanja, transparentnijem korištenju javnih sredstava te boljoj dostupnosti informacija građanima, čime je dodatno ojačano povjerenje u rad lokalne uprave. U kontekstu odgovornog upravljanja javnim resursima važno je istaknuti i da je Općina u prethodnom razdoblju utvrdila kako lokalna marina desetljećima funkcionira izvan zakonitog okvira, što prethodne upravljačke strukture nisu rješavale ili su taj problem sustavno zanemarivale. Općina je stoga poduzela potrebne korake kako bi se infrastruktura marine uskladila sa zakonskim obvezama te kako bi se osiguralo zakonito i transparentno poslovanje. Rješavanje tog dugogodišnjeg problema predstavlja važan primjer uspostavljanja odgovornog upravljanja javnom infrastrukturom te stvaranja preduvjeta za daljnji razvoj ove važne gospodarske funkcije u skladu s propisima.

Kvaliteta komunalne i društvene infrastrukture predstavlja jedan od ključnih čimbenika kvalitete života stanovnika te ukupne funkcionalnosti prostora. Analitička podloga ukazuje na potrebu kontinuiranog ulaganja u održavanje i razvoj komunalne infrastrukture, uključujući prometne površine, javne prostore i komunalne sustave koji su pod povećanim opterećenjem tijekom turističke sezone. U proteklom razdoblju učinjeni su značajni iskoraci u uređenju javnog prostora i infrastrukture na području općine. Izgrađene su nove šetnice, među kojima se posebno ističe šetnica prema Račišću, uređene su pješačke staze i javne površine te su uređeni i organizirani parkirališni prostori koji su uvedeni u sustav naplate. Time su stvoreni preduvjeti za bolje upravljanje prometom i prostorom, ali i za ostvarivanje prihoda koji su ranije izostajali zbog neuređenog stanja javnih površina. Paralelno s time provode se i projekti hortikulturnog uređenja

i zazelenjavanja javnih površina koji doprinose podizanju kvalitete prostora i ukupnog vizualnog identiteta mjesta.

U području društvene infrastrukture jasna je potreba osiguravanja adekvatnih kapaciteta za predškolski odgoj, pri čemu izgradnja nove zgrade područnog dječjeg vrtića predstavlja jedan od ključnih projekata za podizanje kvalitete života lokalnog stanovništva i dugoročno zadržavanje mladih obitelji u općini. Istodobno, realizacija projekata vodno-komunalne infrastrukture predstavlja važan korak u rješavanju dugogodišnjih infrastrukturnih potreba i očuvanju kvalitete okoliša.

Gospodarski razvoj Općine Lumbarda u velikoj je mjeri vezan uz turizam i poljoprivredu koji predstavljaju temelj lokalne ekonomije. Turizam je dominantna gospodarska djelatnost i važan izvor prihoda za velik broj stanovnika, a posebnu razvojnu prednost Lumbarde predstavlja činjenica da se na području općine nalazi i hotelski smještajni kapacitet, koji tradicionalno ima važnu ulogu u razvoju lokalne turističke ponude te generiranju gospodarske aktivnosti. Istodobno, velik broj privatnih iznajmljivača dodatno doprinosi ukupnom turističkom kapacitetu mjesta. Turistička aktivnost ujedno stvara snažan sezonski pritisak na prostor, infrastrukturu i javne usluge, zbog čega jedan od ključnih razvojnih izazova predstavlja usmjeravanje turističkog razvoja prema modelu koji se temelji na kvaliteti ponude, očuvanju prostora i valorizaciji lokalnih posebnosti. U prethodnom razdoblju učinjeni su i određeni iskoraci u jačanju lokalne turističke i ugostiteljske ponude. U poslovanju ugostiteljskog objekta Maestral uveden je veći stupanj organizacije i kontinuiteta rada, pri čemu je objekt počeo nuditi ponudu marenda tijekom cijele godine, čime je djelomično smanjena izražena sezonalnost ugostiteljske ponude u mjestu. Iako su za daljnji razvoj ovog objekta potrebna dodatna ulaganja i unapređenja, već sada su vidljivi pomaci u smjeru stabilnijeg i kvalitetnijeg poslovanja koji doprinose razvoju cjelogodišnje ponude i kvaliteti života lokalne zajednice. U tom kontekstu daljnji razvoj turističke ponude Lumbarde potrebno je promatrati kroz integrirano povezivanje različitih lokalnih resursa – od hotelskog i privatnog smještaja te nautičkog turizma, do bogate vinogradarske tradicije i prepoznatljivih lokalnih proizvoda – čime se stvara temelj za razvoj autentične i kvalitetne destinacije koja se temelji na lokalnom identitetu i održivom korištenju prostora.

Analitička podloga ukazuje kako Lumbarda raspolaže nizom značajnih razvojnih potencijala, među kojima se posebno izdvajaju očuvani krajobraz, pješčane plaže, bogata kulturno-povijesna baština te duga tradicija vinogradarstva i proizvodnje vina. Posebno mjesto u lokalnom identitetu i gospodarstvu zauzima proizvodnja vina od autohtone sorte Grk, koja nosi oznaku zaštićene oznake izvornosti (ZOI) i predstavlja jedan od najprepoznatljivijih poljoprivrednih proizvoda otoka Korčule. Ova sorta usko je vezana uz područje Lumbarde te predstavlja snažan potencijal ne samo za razvoj lokalne poljoprivrede nego i za daljnje brendiranje mjesta kao jedinstvene vinske destinacije. U prethodnom razdoblju učinjeni su određeni iskoraci u podršci lokalnim vinarima i valorizaciji ove autohtone sorte, no prostor za daljnje jačanje vinskog identiteta mjesta i dalje postoji. U širem regionalnom kontekstu vinogradarstvo i vinarstvo snažno su razvijeni i na ostatku otoka Korčule te na susjednom Pelješcu, što otvara mogućnost snažnijeg pozicioniranja čitave ove subregije kao prepoznatljive eno-gastronomske destinacije. U takvom okviru Lumbarda, unatoč svojoj maloj teritorijalnoj veličini, raspolaže jedinstvenim razvojnim potencijalom upravo zahvaljujući sorti Grk kao snažnom simbolu lokalnog identiteta i tradicije.

U gospodarskom kontekstu važno je ponovno istaknuti i ulogu lokalne marine koja predstavlja važan dio turističke i nautičke ponude mjesta. Nakon što je u prethodnom razdoblju pokrenut proces usklađivanja njezina poslovanja sa zakonskim okvirom, otvaraju se mogućnosti daljnjeg razvoja marine kao važnog gospodarskog resursa, uključujući potencijalno povećanje kvalitete usluge, uređenje infrastrukture te dugoročno povećanje njezinih razvojnih kapaciteta u skladu sa zakonskim propisima i prostornim mogućnostima.

Značajan razvojni potencijal predstavlja i područje gospodarske zone Humac Pudarica koje u budućnosti može imati važnu ulogu u gospodarskom razvoju općine. U tom kontekstu posebno je važno unaprijediti infrastrukturu i stvoriti preduvjete za razvoj novih sadržaja i gospodarskih aktivnosti. Istodobno, analitička podloga ukazuje na nedostatak adekvatne infrastrukture za potrebe sustava civilne zaštite na području općine, što predstavlja dodatni izazov u organizaciji i djelovanju službi zaduženih za sigurnost i krizno upravljanje.

Poseban skup razvojnih izazova odnosi se na zaštitu prostora i okoliša te jačanje otpornosti lokalne zajednice na klimatske i druge rizike. Otočne zajednice poput Lumbarde posebno su osjetljive na posljedice klimatskih promjena, uključujući porast temperatura, sve izraženije vremenske ekstreme te dugoročne promjene u prirodnim i ekološkim sustavima. Očuvanje kvalitete mora, tla i krajobraza predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta održivog razvoja općine, osobito imajući u vidu snažnu povezanost turizma i prirodnog okoliša. Stoga je jasna potreba daljnjeg unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom, poticanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije te razvoja održivih oblika mobilnosti koji mogu doprinijeti smanjenju negativnih utjecaja prometa na okoliš.

Sagledavajući navedene razvojne izazove i potencijale, Općina Lumbarda u narednom će razdoblju svoje razvojne aktivnosti usmjeriti na daljnje jačanje kapaciteta lokalne uprave, unapređenje komunalne i društvene infrastrukture, razvoj održivog gospodarstva temeljenog na turizmu i poljoprivredi te očuvanje prostora i okoliša kao temeljnih resursa razvoja i kvalitete života lokalne zajednice.

4. PRIORITETI I MJERE PROVEDBENOG PROGRAMA

4.1. Prioriteti

PRIORITET I. Jačanje kapaciteta lokalne uprave, digitalne transformacije i transparentnog upravljanja razvojem

Učinkovita i transparentna lokalna uprava predstavlja temelj uspješnog upravljanja razvojem svake jedinice lokalne samouprave, osobito u otočnim sredinama koje raspolažu ograničenim administrativnim i finansijskim kapacitetima. Općina Lumbarda u proteklom je razdoblju ostvarila značajne pomake u jačanju vlastitih upravljačkih kapaciteta kroz digitalizaciju poslovnih procesa, unapređenje transparentnosti upravljanja javnim sredstvima te jačanje administrativnih kapaciteta.

U narednom razdoblju poseban naglasak bit će stavljen na daljnju digitalnu transformaciju poslovanja općine, uključujući potpunu digitalizaciju upravnih i administrativnih procesa. Daljnje unapređenje i nadogradnja GIS sustava predstavljat će važan alat za učinkovitije upravljanje prostorom, komunalnom infrastrukturom i javnim resursima. Planirano je uvođenje novih funkcionalnosti GIS sustava, njegovo povezivanje s radom općinske uprave te postupno otvaranje pojedinih modula građanima kako bi se povećala transparentnost i dostupnost informacija.

Kroz GIS sustav planira se i daljnje unapređenje upravljanja prometom i parkirališnim kapacitetima, uključujući digitalne sustave naplate parkiranja putem mobilnih aplikacija i SMS plaćanja, pri čemu će posebnim pravilnikom biti osigurani povoljniji uvjeti za lokalno stanovništvo. U okviru digitalizacije općinskih evidencija provodi se i digitalizacija evidencije grobnih mjesta.

Jačanje participativnog upravljanja nastavit će se kroz provedbu projekata participativnog budžetiranja, u okviru kojih se trenutno provodi dvanaest projekata u različitim fazama realizacije. Istodobno će se nastaviti razvijati edukativni programi i aktivnosti usmjerene prema lokalnom gospodarstvu, uključujući organizaciju zajedničkih edukacija za paušalne obrtnike i OPG-ove, s ciljem jačanja poduzetničkih kapaciteta lokalne zajednice.

PRIORITET II. Unaprjeđenje komunalne i društvene infrastrukture te kvalitete života

Kvaliteta komunalne i društvene infrastrukture predstavlja jedan od ključnih preduvjeta kvalitete života stanovnika i atraktivnosti mjesta. U proteklom razdoblju ostvareni su značajni pomaci u uređenju javnih površina, izgradnji šetnica, uređenju parkirališnih površina te hortikulturnom uređenju mjesta. U narednom razdoblju planira se nastavak ulaganja u uređenje javnog prostora i komunalne infrastrukture, uključujući projekte zazelenjivanja plaže Pržina, nastavak uređenja poluotoka Ražnjić kroz izgradnju šetnice i prateće infrastrukture te izgradnju i opremanje šetnice Soline. Posebna pozornost posvetit će se i uređenju središta mjesta, pri čemu je u pripremi glavni projekt uređenja Obale – centra mjesta, dok se u okviru sredstava Integriranog teritorijalnog programa planira i uređenje središnjeg trga kao važnog javnog prostora društvenog života općine.

U cilju daljnjeg unapređenja kvalitete javnog prostora planira se i izgradnja novog boćališta, kao i nastavak programa izgradnje tzv. džepnih dječjih igrališta na više lokacija u mjestu. U području društvene infrastrukture planira se i uređenje polivalentnih dvorana u Levantu koje će služiti za

sportske, kulturne i društvene aktivnosti lokalne zajednice. Poseban naglasak bit će stavljen i na razvoj obrazovnih i kulturnih programa, uključujući nastavak provedbe projekta „Sačuvajmo baštinu učenjem i znanjem“, koji provodi udruga Lipa rič i koji je uključen u školski kurikulum s ciljem upoznavanja mlađih generacija s kulturnom i povijesnom baštinom Lumbarde. U okviru upravljanja prostorom planira se i definiranje granica pomorskog dobra, čime će se osigurati uređenije i transparentnije upravljanje obalnim prostorom te jasniji okvir za njegovo korištenje i razvoj.

PRIORITET III. Razvoj održivog gospodarstva temeljenog na turizmu, poljoprivredi i lokalnim posebnostima

Turizam i poljoprivreda predstavljaju temeljne gospodarske aktivnosti Općine Lumbarda. Razvoj turizma u narednom razdoblju bit će usmjeren na podizanje kvalitete turističke ponude, valorizaciju lokalnih posebnosti te jačanje cjelogodišnjih sadržaja. Poseban razvojni potencijal predstavlja vinogradarska tradicija Lumbarde i proizvodnja vina od autohtone sorte Grk sa zaštićenom oznakom izvornosti, koja predstavlja važan element lokalnog identiteta i snažan potencijal za razvoj eno-gastronomskog turizma. U širem regionalnom kontekstu vinogradarstvo i vinarstvo snažno su razvijeni na otoku Korčuli i na susjednom Pelješcu, što otvara mogućnost snažnijeg pozicioniranja čitave subregije kao prepoznatljive vinske destinacije, pri čemu Lumbarda ima posebno mjesto zahvaljujući sorti Grk.

U tom kontekstu važno je i daljnje unapređenje ključne turističke infrastrukture, uključujući marinu, čije je poslovanje u prethodnom razdoblju usklađeno sa zakonskim okvirom te je pokrenut postupak njezine kategorizacije kao luke nautičkog turizma pri nadležnom ministarstvu. Time se stvaraju preduvjeti za daljnje unapređenje kvalitete usluge i razvoj nautičkog turizma. Posebnu razvojnu priliku predstavlja poduzetnička zona Humac Pudarica, koja u budućnosti može imati važnu ulogu u razvoju lokalnog gospodarstva i stvaranju novih gospodarskih sadržaja.

PRIORITET IV. Jačanje otpornosti zajednice, energetske tranzicije i održivog upravljanja prostorom

Jačanje otpornosti lokalne zajednice na klimatske promjene, prirodne rizike i druge krizne situacije predstavlja važan element dugoročnog razvoja Općine Lumbarda. Kao otočna zajednica čiji su prostor, gospodarstvo i svakodnevni život snažno povezani s prirodnim okolišem, Lumbarda je posebno osjetljiva na klimatske promjene, prometne pritiske i druge okolišne izazove. U tom kontekstu poseban naglasak stavlja se na razvoj projekata koji doprinose energetskej tranziciji, održivom upravljanju prostorom i smanjenju negativnih utjecaja na okoliš. Općina će nastaviti poticati korištenje obnovljivih izvora energije te podupirati inicijative koje omogućuju aktivno sudjelovanje građana u energetskej tranziciji, uključujući podršku platformama za razvoj energetskej zajednica. U tom smislu planira se i nastavak pripreme projekta izgradnje solarne elektrane na odlagalištu Kokojevica, kao i razvoj drugih projekata energetske učinkovitosti na području općine.

Razvoj održivih oblika mobilnosti predstavlja važan element smanjenja prometnih pritisaka i očuvanja kvalitete prostora. U narednom razdoblju nastavit će se ulaganja u razvoj pješačke i biciklističke infrastrukture te uređenje javnih prostora koji potiču kretanje bez korištenja motoriziranih vozila. Projekti poput uređenja šetnica, pješačkih staza i zazelenjavanja javnih površina doprinose smanjenju emisija, unapređenju kvalitete boravka u prostoru te dugoročno

jačaju otpornost lokalne zajednice. Istodobno će se posebna pozornost posvetiti jačanju sustava sigurnosti i civilne zaštite. Ključni projekt u ovom području predstavlja izgradnja Centra za civilnu zaštitu, za koji su osigurana sredstva kroz Integrirani teritorijalni program za otoke. Centar će se izgraditi u poduzetničkoj zoni Humac Pudarica te će omogućiti adekvatne infrastrukturne uvjete za djelovanje operativnih snaga civilne zaštite na području općine.

Paralelno s time planira se i daljnje jačanje kapaciteta operativnih službi kroz podršku radu dobrovoljnog vatrogasnog društva, uključujući nabavu novog vozila i cisterne, kao i kontinuiranu podršku drugim dionicima sustava civilne zaštite poput Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog Crvenog križa.

4.2. Mjere

MJERA 1.1. (PRIORITET I)	JAČANJE KOMPETENCIJA, TRANSPARENTNOSTI I UKLJUČIVOSTI LOKALNE UPRAVE
OPIS:	Jačanje administrativnih kapaciteta Općine, povećanje transparentnosti rada lokalne uprave te unapređenje kvalitete i dostupnosti javnih usluga građanima i gospodarstvu predstavljaju ključne preduvjete učinkovitog upravljanja razvojem. Kao mala otočna jedinica lokalne samouprave, Lumbarda se suočava s ograničenim administrativnim i financijskim kapacitetima, zbog čega je kontinuirano ulaganje u digitalizaciju, organizacijske procese i stručne kompetencije zaposlenika posebno važno. Planira se dovršiti digitalna transformacija poslovanja uprave kroz potpunu digitalizaciju administrativnih procesa te daljnji razvoj GIS sustava kao ključnog alata za upravljanje prostorom i infrastrukturom. Poseban naglasak stavlja se na daljnje razvijanje participativnih modela upravljanja i jačanje transparentnosti upravljanja javnim sredstvima, čime se doprinosi izgradnji učinkovitije, otvorenije i modernije lokalne uprave sposobne odgovoriti na razvojne izazove.
VRSTA MJERE:	reformaska (R)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program edukacija i stručnog osposobljavanja zaposlenika općine, proračunskih korisnika i drugih lokalnih dionika 2. Projekt kompletne digitalizacije poslovanja Općine kroz Libusoft sustav 3. Nadograđivanje GIS sustava novim modulima (uvezivanje zaposlenika, otvaranje sustava za građane, naplata parkinga) 4. Program informiranja i podrške lokalnim poduzetnicima i OPG-ovima za korištenje državnih i europskih potpora 5. Digitalizacija evidencije nekretnina 6. Provedba programa participativnog budžetiranja
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • broj digitaliziranih usluga koje pruža općina CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 10 usluga • broj odobrenih projekata Općine financiranih iz nacionalnih i EU izvora CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 15 projekata • broj projekata realiziranih kroz participativno budžetiranje i druge oblike sudjelovanja građana u odlučivanju o proračunu CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 24 projekta
DOPRINOS UN CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	COR 16 – Mir, pravda i snažne institucije COR 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura COR 17 – Partnerstva za ciljeve

MJERA 2.1. (PRIORITET II)	UNAPRIJEĐENJE PREDŠKOLSKE I ŠKOLSKE INFRASTRUKTURE I PROGRAMA
OPIS:	Svrha mjere je unaprijediti dostupnost i kvalitetu predškolskog i školskog obrazovanja kroz ulaganja u obrazovnu infrastrukturu, razvoj dodatnih obrazovnih programa te osiguravanje financijske potpore djeci, učenicima i studentima. Kvalitetni i dostupni odgojno-obrazovni programi predstavljaju jedan od ključnih preduvjeta za dugoročni društveni razvoj lokalne zajednice te značajno doprinose kvaliteti života mladih obitelji. U narednom razdoblju naglasak je na izgradnji nove zgrade dječjeg vrtića, čime će se osigurati adekvatni prostorni kapaciteti za provedbu predškolskog odgoja i obrazovanja te povećati obuhvat djece organiziranim predškolskim programima. Mjera također uključuje kontinuirano sufinanciranje redovne djelatnosti vrtića i područne škole, potporu programima dodatne izobrazbe i izvannastavnih aktivnosti za učenike, kao i provedbu programa stipendija i subvencioniranja prijevoza za učenike i studente. Posebna pažnja posvetit će se razvoju prostora namijenjenih djeci kroz izgradnju dječjeg igrališta u Javiću i manjih tzv. džepnih igrališta na području naselja. Provedbom ove mjere Općina Lumbarda nastoji osigurati kvalitetnije uvjete za obrazovanje djece i mladih, povećati dostupnost predškolskih programa te dodatno potaknuti obrazovni razvoj lokalne zajednice.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 2.1. Unaprijeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izgradnja nove zgrade vrtića 2. Sufinanciranje djelatnosti vrtića i redovne djelatnosti područne škole 3. Podrška programima izobrazbe za predškolsku djecu i vannastavnih aktivnosti za učenike 4. Izgradnja dječjeg igrališta u Javiću te tzv. džepnih igrališta za djecu 5. Program stipendija za srednjoškolce i subvencioniranje učeničkog prijevoza 6. Projekt "Sačuvajmo baštinu učenjem i znanjem" 7. Organizacija privremene cjelogodišnje igraonice do izgradnje nove zgrade vrtića
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • udio upisane djece u odnosu na broj zaprimljenih prijava za upis u dječji vrtić (%) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 100 % • broj novosagrađenih objekata CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 1 • udio odobrenih stipendija i obrazovnih potpora u odnosu na broj zaprimljenih prijava (uz evidenciju ukupnog broja korisnika) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 100 % (≥30)
DOPRINOS UN CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	COR 4 – Kvalitetno obrazovanje COR 10 – Smanjenje nejednakosti COR 11 – Održivi gradovi i zajednice

**MJERA 2.2.
(PRIORITET II)****POBOLJŠANJE KVALITETE I SIGURNOSTI PROMETNE INFRASTRUKTURE**

OPIS:	Kvalitetna i sigurna prometna infrastruktura predstavlja važan preduvjet za svakodnevno funkcioniranje lokalne zajednice, sigurnost stanovnika te održivo upravljanje prostorom Općine Lumbarda. Zbog ograničenog prostora i povećanog sezonskog prometnog opterećenja posebno je važno kontinuirano ulagati u unapređenje prometnica, parkirališnih površina i sigurnosti sudionika u prometu. U narednom razdoblju planira se niz aktivnosti usmjerenih na uređenje i proširenje pojedinih prometnica, poboljšanje prometne protočnosti te povećanje razine sigurnosti u prometu. Poseban naglasak stavlja se na uređenje javnih parkirališta i uvođenje sustava naplate parkiranja, čime će se doprinijeti boljem upravljanju prometom u naselju, osobito tijekom turističke sezone. Mjera uključuje i provedbu projekata proširenja prometnica, uređenje pojedinih uvala te uvođenje dodatnih mjera za povećanje sigurnosti pješaka kroz postavljanje prometne signalizacije, kamera i drugih sigurnosnih rješenja. Cilj je unaprijediti sigurnost prometovanja, dostupnost pojedinih dijelova naselja te kvalitetu prometne infrastrukture na području Općine Lumbarda.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt naplate parkinga na javnim parkiralištima 2. Novi javni parking kod Studenca i uređenje parkinga Bilin Žal uz ozelenjavanje 3. Projekt širenja ceste i asfaltiranja na potezu Brzi - Sv. Križ 4. Projekt širenja prometnice "Krmača gornja" 5. Projekt komunalnih vezova, šetnice i hortikulturnog uređenja „Sutivan“ 6. Projekt uređenja uvale Tatinja 7. Podizanja prometne sigurnosti za pješake (ležeći policajci, kamere, signalizacija)
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • broj javnih parkirališnih mjesta uređenih, označenih i uključenih u sustav naplate parkiranja CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 150 parkirališnih mjesta • ukupna duljina rekonstruiranih, proširenih ili novoasfaltiranih lokalnih prometnica (m) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ godišnje 1200m • broj prometnih dionica na kojima je provedena rekonstrukcija ili proširenje radi povećanja sigurnosti prometa CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 3 dionice
DOPRINOS UN CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	COR 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 3 – Zdravlje i blagostanje

**MJERA 2.3.
(PRIORITET II)****UNAPRJEĐENJE KULTURNE I SPORTSKE INFRASTRUKTURE I PROGRAMA**

OPIS:	Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete kulturnih i sportskih sadržaja na području Lumbarde važno je za jačanje društvenog života zajednice, očuvanje lokalnog identiteta i unaprjeđenje kvalitete života stanovnika. Kulturna i sportska infrastruktura imaju značajnu ulogu u poticanju društvene kohezije te stvaranju prostora za aktivno sudjelovanje stanovnika u kulturnim i sportskim aktivnostima. U narednom razdoblju planira se niz aktivnosti usmjerenih na razvoj i uređenje prostora namijenjenih kulturnim i sportskim događanjima, uključujući osnivanje javne ustanove Centar za kulturu te pripremu projektne dokumentacije za uređenje prostora koji će služiti kao središnje mjesto kulturnih aktivnosti. Mjera obuhvaća i ulaganja u sportsku infrastrukturu, uključujući obnovu postojećeg sportskog igrališta, izgradnju novog bočališta te uređenje polivalentnih prostorija na Levantu za potrebe sportskih i kulturnih događanja. Dodatno će se provoditi aktivnosti usmjerene na promociju i očuvanje lokalne kulturne baštine, uključujući organizaciju kameno-klesarskih radionica i drugih programa koji doprinose očuvanju tradicije i identiteta mjesta.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnivanje javne institucije “Centar za kulturu” 2. Priprema projektne dokumentacije za izgradnju i uređenje prostor za budući Centar za kulturu 3. Promocija kameno-klesarskih radionica 4. Postavljanje nove podloge na sportskom igralištu i uređenje svlačionice 5. Projekt izgradnje novog bočališta 6. Uređenje polivalentnih prostorija na Levantu za potrebe sportskih (i kulturnih) događanja 7. Uređenje dvorane i pozornice u Zadružnom i kulturnom domu
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • broj organiziranih kulturnih manifestacija CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 16 događanja godišnje • broj organiziranih sportskih manifestacija CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 4 događanja godišnje • broj novouređenih i izgrađenih prostora dostupnih za kulturna i sportska događanja CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 4
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	UN COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 3 – Zdravlje i blagostanje COR 4 – Kvalitetno obrazovanje

**MJERA 2.4.
(PRIORITET II)****UNAPRJEĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I USLUGA**

OPIS:	Unaprjeđenje kvalitete komunalne infrastrukture i učinkovitosti komunalnih usluga predstavlja važan preduvjet za kvalitetan svakodnevni život stanovnika te održivo upravljanje prostorom Općine Lumbarda. U narednom razdoblju planiraju se ulaganja u vodno-komunalne sustave, upravljanje otpadom, uređenje javnih površina te jačanje kapaciteta komunalnog poduzeća. Mjera obuhvaća projekte modernizacije komunalne opreme i infrastrukture, uključujući nabavu nove opreme za komunalno poduzeće, uređenje javnih prostora u centru mjesta, razvoj šetnica te hortikulturno uređenje javnih površina. Poseban naglasak stavlja se na podršku provedbi projekta aglomeracije Lumbarda, razvoj vodovodne infrastrukture te unaprjeđenje sustava oborinske odvodnje. Paralelno s time nastaviti će se razvijati sustav gospodarenja otpadom s ciljem povećanja udjela odvojeno prikupljenog otpada i učinkovitijeg upravljanja komunalnim sustavima na području općine. Provedbom mjere unaprijedit će se kvaliteta komunalnih usluga, zaštita okoliša i ukupna kvaliteta života stanovnika.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 4.3. Razvoj otoka
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nabavka nove opreme za komunalno poduzeće (buldozer za Kokojevicu, novi kamion za smeće) 2. Projekt "Centar Lumbarda" - uspostava šetnice u centru mjesta 3. Projekt komunalnog uređenja šetnice Soline 4. Provedba projekta uređenja središnjeg trga Općine 5. Projekt definiranja granica pomorskog dobra 6. Provedba projekta aglomeracija Lumbarda 7. Projekt izgradnje vodovoda na zaobilaznici 8. Povećanje udjela razvrstanog otpada u ukupno prikupljenom komunalnom otpadu 9. Provedba projekta oborinske odvodnje dijela ulice Lumbarda
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • održavane javne i zelene površine u m² CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 30250 m² • udio odvojeno prikupljenog otpada u ukupno prikupljenom komunalnom otpadu (%) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 40 % • broj novih i uređenih javnih komunalnih površina (šetnice, trgovi, javni prostori) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 3 projekta
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	UN COR 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja

**MJERA 2.5.
(PRIORITET II)****UNAPRJEĐENJE KVALITETE SOCIJALNE POMOĆI I SKRBI**

OPIS:	Unaprjeđenje sustava socijalne zaštite na području Općine Lumbarda usmjereno je na osiguravanje dostupne i pravovremene podrške građanima koji se nalaze u različitim životnim i socijalnim situacijama. Socijalni programi Općine usmjereni su na pružanje financijske potpore obiteljima, novorođenoj djeci, osobama slabijeg imovinskog statusa te starijim osobama, s ciljem očuvanja socijalne sigurnosti i kvalitete života lokalnog stanovništva. Poseban naglasak stavlja se na održavanje postojećeg standarda socijalnih prava i dostupnosti općinskih potpora. Program uključuje jednokratne potpore za novorođenčad, jednokratne socijalne pomoći za građane u potrebi, sufinanciranje postupaka medicinski potpomognute oplodnje te uvođenje božićnica za umirovljenike kao oblik dodatne podrške starijim stanovnicima općine. Provedbom ove mjere Općina Lumbarda nastoji očuvati visoku razinu dostupnosti socijalnih prava, pružiti podršku obiteljima i ranjivim skupinama te doprinijeti jačanju socijalne sigurnosti i društvene solidarnosti u lokalnoj zajednici.
VRSTA MJERE:	ostalo (O)
DOPRINOS POSEBOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednokratne potpore za novorođenčad 2. Jednokratne socijalne pomoći 3. Sufinanciranje potpomognute oplodnje 4. Uvođenje božićnica za umirovljenike
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • udio odobrenih zahtjeva za (sve) socijalne potpore Općine Lumbarda u odnosu na broj zaprimljenih prijava (%) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 100% • udio umirovljenika s područja Općine Lumbarda koji ostvaruju pravo na općinsku božićnicu (%) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 80%
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	UN COR 1 – Iskorjenjivanje siromaštva COR 3 – Zdravlje i blagostanje COR 10 – Smanjenje nejednakosti

**MJERA 3.1.
(PRIORITET III)****IZGRADNJA I UNAPRJEĐENJE PODUZETNIČKE INFRASTRUKTURE**

OPIS:	Razvoj poduzetničke infrastrukture predstavlja važan preduvjet za dugoročnu gospodarsku održivost i diversifikaciju ekonomije koja je danas u velikoj mjeri oslonjena na turizam. Središnji element mjere je razvoj poduzetničke zone Humac–Pudarica čime će se stvoriti prostorni i infrastrukturni preduvjeti za razvoj različitih gospodarskih djelatnosti. Paralelno s time planira se gospodarska aktivacija zemljišta u vlasništvu Općine namijenjenog poduzetnicima, kao i uređenje uredskih prostora za najam privatnim poduzetnicima, uključujući razvoj zajedničkih radnih prostora (co-working). Razvoj takve infrastrukture je posebno važna u kontekstu globalnog trenda rasta rada na daljinu i pojave digitalnih nomada. Hrvatska, a posebno naši otoci, prepoznati su kao izrazito sigurna i kvalitetna mjesta za život i rad. Lumbarda, kao mala, sigurna i atraktivna sredina visoke kvalitete života, ima priliku privući dio populacije koja sve češće dio godine provodi radeći na daljinu. Provedbom ovih aktivnosti stvorit će se preduvjeti za jačanje lokalnog poduzetništva, razvoj novih gospodarskih aktivnosti i povećanje zaposlenosti na području Općine Lumbarda.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Otvaranje poduzetničke zone Humac-Pudarica (otkup zemlje, izgradnja pristupne ceste, izgradnja komunalne infrastrukture) 2. Projekt gospodarske aktivacije zemljišta u vlasništvu Općine namijenjene poduzetnicima 3. Uređenje uredskih prostora u vlasništvu Općine za najam privatnim poduzetnicima – uređenje co-working prostora 4. Program financijske potpore poduzetničkim inicijativama 5. Projekt prebacivanje javnog poduzeća Mindel u novi prostor u poduzetničkoj zoni Humac-Pudarica
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • broj poduzetnika koji posluju u poduzetničkoj zoni Humac-Pudarica CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 10 poduzetnika • broj novootvorenih radnih mjesta u poduzetničkoj zoni Humac-Pudarica CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 30 radnih mjesta • površina poduzetničke zone Humac-Pudarica u vlasništvu Općine stavljena u funkciju gospodarske djelatnosti (%) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 75 % ukupne površine zone
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	UN COR 8 – Dostojanstven rad i gospodarski rast COR 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura COR 11 – Održivi gradovi i zajednice

**MJERA 3.2.
(PRIORITET III)****PODRŠKA ODRŽIVOSTI POLJOPRIVREDNIH I TURISTIČKIH AKTIVNOSTI**

OPIS:	Poljoprivreda i turizam dva su ključna stupa lumbarajskog gospodarstva, pri čemu posebnu razvojnu vrijednost imaju autohtoni poljoprivredni proizvodi i prepoznatljiv identitet mjesta. Lumbarda je jedino područje na svijetu na kojem se tradicionalno uzgaja sorta vinove loze Grk, što predstavlja izniman razvojni potencijal za povezivanje poljoprivrede, turizma i lokalne kulturne baštine. Općina će nastaviti poticati razvoj održivih poljoprivrednih i turističkih aktivnosti koje doprinose očuvanju lokalnog identiteta, povećanju dodane vrijednosti lokalnih proizvoda i jačanju konkurentnosti gospodarstva. Poseban naglasak stavlja se na poticanje širenja nasada autohtone sorte Grk, razvoj novih sadržaja koji valoriziraju tradiciju maslinarstva i vinogradarstva te na jačanje povezanosti poljoprivredne proizvodnje s turističkom ponudom. Posebna pozornost posvetit će se i uređenju poslovanja nautičkog centra kroz usklađivanje s propisima i uspostavu sustava kategoriziranih vezova, čime se osigurava zakonito, transparentno i održivo upravljanje važnim segmentom lokalne turističke infrastrukture. Provedbom ove mjere jača se otpornost i raznolikost lokalnog gospodarstva te potiče razvoj održivog turizma koji se oslanja na autentične lokalne resurse.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOG CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, TZ Lumbarda, KTD Mindel d.o.o., Lučica - Lumbarda d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priprema projektne dokumentacije za interpretacijski centar maslinarstva i vinogradarstva 2. Brendiranje JLS-a kao rodnog mjesta Grka 3. Provedba Plana poticanja poljoprivrednika s ciljem povećanja nasada sorte Grka 4. Projekt legalizacije poslovanja i kategorizacija nautičkog centra 5. Projekt izgradnje uljare u sklopu poduzetničke zone Humac - Pudarica 6. Program besplatnih edukacija za poduzetnike, obrtnike i poljoprivrednike
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • površina vinograda pod sortom Grk na području Općine (ha) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 17,5 ha (od 27ha/ 65%) • broj legalnih vezova u luci nautičkog turizma CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: 100 vezova
DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	UN COR 8 – Dostojanstven rad i gospodarski rast COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja COR 14 – Život ispod vode

**MJERA 4.1.
(PRIORITET IV)****POVEĆANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I KORIŠTENJA
OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE**

OPIS:	Energetska tranzicija predstavlja jedan od ključnih razvojnih izazova, ali i prilika za otočne zajednice. S obzirom na ograničene prirodne resurse i osjetljivost otočnih ekosustava, povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije važni su preduvjeti za dugoročno održivo upravljanje prostorom i smanjenje energetske troškova za građane, gospodarstvo i javni sektor. Lumbarda će u narednom razdoblju aktivno poticati projekte koji doprinose smanjenju potrošnje energije i povećanju lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. Planirane aktivnosti uključuju izradu projektne dokumentacije za energetske obnovu javnih objekata, pripremu projekta solarne elektrane na području odlagališta Kokojevica te razvoj manjih sustava za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući postavljanje solarnih panela na javnoj infrastrukturi. Provedbom ovih aktivnosti doprinosi se smanjenju emisija stakleničkih plinova, povećanju energetske samodostatnosti te jačanju otpornosti lokalne zajednice na rastuće troškove energije.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOJ CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program podrške građanima i poduzetnicima za pripremu i provedbu projekata energetske obnove i korištenja OIE kroz podršku ETO platformi 2. Izrada plana za ugradnju solarnih panela na deponiju Kokojevica 3. Izrada projekta energetske obnove zgrada u vlasništvu Općine (Levant, zgrada osnovne škole) 4. Projekt postavljanja solarnih panela na parkingu preko puta Levanta
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • instalirana snaga sustava za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na području Općine Lumbarda (kWp) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 300 kWp • smanjenje potrošnje energije u zgradama u vlasništvu Općine nakon provedbe mjera energetske učinkovitosti (%) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 30 %
DOPRINOS UN CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	COR 7 – Pristupačna i čista energija COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 13 – Klimatska akcija

MJERA 4.2. (PRIORITET IV)	UNAPRIJEĐENJE ZELENE MOBILNOSTI
OPIS:	U uvjetima ograničenog prostora i snažnog sezonskog pritiska na prometnu infrastrukturu, razvoj održivih oblika mobilnosti predstavlja važan element dugoročnog upravljanja prostorom. Jačanje mreže pješačkih i biciklističkih staza, uređenje javnih šetnica te povećanje udjela zelenih površina uz prometnice i javne prostore doprinosi smanjenju prometnog opterećenja, poboljšanju kvalitete života stanovnika i stvaranju ugodnijeg i sigurnijeg javnog prostora. U narednom razdoblju Općina će provoditi projekte usmjerene na razvoj infrastrukture za pješačko i biciklističko kretanje, uključujući izgradnju novih i unapređenje postojećih staza te uređenje i opremanje javnih šetnica. Planirane aktivnosti uključuju zazelenjavanja područja Pržine uz parkirališne površine, uređenje i opremanje šetnice Soline, razvoj i održavanje biciklističke infrastrukture te izgradnju zaokružene pješačke staze na području Ražnjića. Provedbom ovih aktivnosti stvara se kvalitetniji i održiviji sustav kretanja koji je prilagođen potrebama stanovnika i posjetitelja te doprinosi očuvanju prostora i prirodnih vrijednosti Lumbarde.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel, KTD Mindel d.o.o.
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zazelenjavanja Pržine duljinom parkirališta 2. Uređenje i opremanje šetnice Soline 3. Uspostava nove i održavanja postojeće biciklističke infrastrukture 4. Izgradnja zaokružene nove pješačke staze s pratećom komunalnom opremom na Ražnjiću
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • duljina uređenih ili novoizgrađenih pješačkih i biciklističkih staza na području Općine Lumbarda (km) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 6 km • površina zazelenjenih javnih prostora (m²) CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 1.500 m² • broj uređenih i opremljenih javnih šetnica CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 3 šetnice
DOPRINOS UN CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 13 – Klimatska akcija COR 3 – Zdravlje i blagostanje

**MJERA 4.3.
(PRIORITET IV)****UNAPRJEĐENJE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE**

OPIS:	Jačanje kapaciteta sustava civilne zaštite predstavlja važan element otpornosti otočne zajednice na krizne situacije poput prirodnih nepogoda, požara, klimatskih ekstrema i drugih izvanrednih događaja. Zbog geografske izoliranosti i ograničenih resursa koji su dostupni na otoku, posebno je važno osigurati učinkovitu organizaciju lokalnih službi te odgovarajuću infrastrukturu i opremu za brzo i koordinirano djelovanje u kriznim situacijama. U narednom razdoblju Općina Lumbarda planira dodatno ojačati sustav civilne zaštite kroz razvoj infrastrukture, opremanje operativnih službi i jačanje suradnje s ključnim dionicima sustava zaštite i spašavanja. Središnji projekt ove mjere je izgradnja Centra civilne zaštite u poduzetničkoj zoni Humac-Pudarica, čime će se stvoriti infrastrukturni preduvjeti za učinkovitiju koordinaciju i djelovanje operativnih snaga na području Općine. Mjera također uključuje kontinuiranu podršku radu dobrovoljnog vatrogasnog društva kroz nabavu vozila i opreme, kao i potporu djelovanju Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog Crvenog križa koji imaju važnu ulogu u sustavu zaštite i spašavanja na području otoka. Provedbom ovih aktivnosti povećava se spremnost lokalne zajednice za pravovremeno i učinkovito djelovanje u kriznim situacijama te se jača ukupna sigurnost stanovnika i posjetitelja Općine Lumbarda.
VRSTA MJERE:	investicijska (I)
DOPRINOS POSEBNOM CILJU:	Plan upravljanja Dubrovačko-neretvanske županije 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije
NADLEŽNOST:	Jedinstveni upravni odjel
KLJUČNE AKTIVNOSTI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izgradnja Centra civilne zaštite u poduzetničkoj zoni Humac-Pudarica 2. Podrška radu DVD-a: nabava polovnog vozila i nove cisterne 3. Podrška GSS-u 4. Podrška Hrvatskom Crvenom križu
POKAZATELJI REZULTATA:	<ul style="list-style-type: none"> • status izgradnje i stavljanja u funkciju Centra za civilnu zaštitu u poduzetničkoj zoni Humac-Pudarica CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: Centar izgrađen, opremljen i u funkciji • broj operativnih vozila i ključne opreme dostupnih za djelovanje službi civilne zaštite na području Općine Lumbarda CILJANA VRIJEDNOST DO 2029.: ≥ 3 operativna vozila
DOPRINOS UN CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA:	COR 11 – Održivi gradovi i zajednice COR 13 – Klimatska akcija COR 16 – Mir, pravda i snažne institucije

5. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

MJERA 1.1 Jačanje kompetencija, transparentnosti i uključenosti lokalne uprave

Mjera izravno doprinosi posebnom cilju 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru kroz jačanje administrativnih kapaciteta Općine, digitalizaciju poslovanja, unapređenje GIS sustava, digitalizaciju evidencija i razvoj participativnih modela upravljanja. Jačanjem stručnih kompetencija zaposlenika, povećanjem transparentnosti upravljanja javnim sredstvima i uključivanjem građana u odlučivanje stvaraju se preduvjeti za učinkovitiju, otvoreniju i suvremeniju lokalnu upravu.

Mjera doprinosi cilju COR 16 – Mir, pravda i snažne institucije jačanjem transparentnosti, odgovornosti i uključenosti lokalne uprave. Doprinos cilju COR 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura ostvaruje se kroz digitalnu transformaciju uprave i razvoj suvremenih digitalnih alata za upravljanje prostorom i infrastrukturom, dok se cilju COR 17 – Partnerstva za ciljeve doprinosi jačanjem suradnje između Općine, građana, poduzetnika i drugih lokalnih dionika razvoja.

MJERA 2.1 Unaprjeđenje predškolske i školske infrastrukture i programa

Mjera doprinosi posebnom cilju 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga kroz ulaganja u predškolsku i školsku infrastrukturu, povećanje dostupnosti vrtićkih kapaciteta, podršku obrazovnim programima i financijsko rasterećenje djece, učenika i studenata. Izgradnjom nove zgrade vrtića, potporom radu škole i vrtića te razvojem dodatnih sadržaja za djecu i mlade jača se dostupnost i kvaliteta ključnih društvenih usluga na području Općine.

Mjera doprinosi cilju COR 4 – Kvalitetno obrazovanje kroz povećanje dostupnosti i kvalitete odgojno-obrazovnih programa. Cilju COR 10 – Smanjenje nejednakosti doprinosi osiguravanjem stipendija, subvencioniranog prijevoza i dostupnih obrazovnih sadržaja za djecu i mlade, dok se cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice doprinosi razvojem društvene infrastrukture i sadržaja koji podupiru kvalitetu života obitelji i djece u lokalnoj zajednici.

MJERA 2.2 Poboljšanje kvalitete i sigurnosti prometne infrastrukture

Mjera doprinosi posebnom cilju 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti kroz ulaganja u prometnice, parkirališta, sigurnost pješaka i organizaciju prometa na području Općine Lumbarda. Uređenje i proširenje lokalnih prometnica, uvođenje sustava naplate parkiranja te provedba mjera za povećanje sigurnosti prometa doprinose boljoj funkcionalnosti prostora, sigurnijem prometovanju i kvalitetnijoj povezanosti pojedinih dijelova naselja.

Mjera doprinosi cilju COR 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura kroz unapređenje lokalne prometne infrastrukture kao temeljnog preduvjeta za gospodarske i društvene aktivnosti. Doprinos cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice ostvaruje se kroz uređenje javnih parkirališta i prometnih površina te bolje upravljanje prometom u naselju, dok se cilju COR 3 – Zdravlje i blagostanje doprinosi povećanjem sigurnosti pješaka i drugih sudionika u prometu.

MJERA 2.3 Unaprjeđenje kulturne i sportske infrastrukture i programa

Mjera doprinosi posebnom cilju 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga kroz razvoj prostora i sadržaja za kulturne i sportske aktivnosti te kroz jačanje lokalnih programa usmjerenih na očuvanje identiteta, društvenu koheziju i aktivno sudjelovanje stanovnika u životu zajednice. Ulaganjem u kulturnu i sportsku infrastrukturu te osnivanjem Centra za kulturu unapređuje se dostupnost društvenih sadržaja i podiže kvaliteta života u Lumbardi.

Mjera doprinosi cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice kroz razvoj dostupnih javnih prostora i sadržaja za kulturna i sportska događanja. Cilju COR 3 – Zdravlje i blagostanje doprinosi poticanjem sportskih aktivnosti i aktivnog načina života, a cilju COR 4 – Kvalitetno obrazovanje kroz programe očuvanja i promocije lokalne kulturne baštine, uključujući edukativne i radionice usmjerene na prijenos znanja i tradicije.

MJERA 2.4 Unaprjeđenje komunalne infrastrukture i usluga

Mjera doprinosi posebnom cilju 4.3. Razvoj otoka kroz ulaganja u komunalne sustave i javne usluge koje izravno utječu na kvalitetu života na otoku. Unaprjeđenjem vodno-komunalne infrastrukture, gospodarenja otpadom, uređenja javnih površina i jačanja kapaciteta komunalnog poduzeća stvaraju se preduvjeti za kvalitetnije i održivije funkcioniranje otočne zajednice te bolje upravljanje lokalnim resursima i prostorom.

Mjera doprinosi cilju COR 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti kroz ulaganja u odvodnju, vodovodnu infrastrukturu i podršku provedbi aglomeracije. Cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice doprinosi kroz uređenje javnih prostora, šetnica i trgova te unaprjeđenje komunalnih usluga, dok se cilju COR 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja doprinosi razvojem sustava odvojenog prikupljanja otpada i učinkovitijim upravljanjem komunalnim sustavima.

MJERA 2.5 Unaprjeđenje kvalitete socijalne pomoći i skrbi

Mjera doprinosi posebnom cilju 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga kroz osiguravanje dostupne, pravovremene i ciljane financijske potpore građanima u različitim životnim i socijalnim situacijama. Zadržavanjem standarda socijalnih prava i potpora za novorođenčad, obitelji, osobe u potrebi i umirovljenike doprinosi se jačanju socijalne sigurnosti i solidarnosti u lokalnoj zajednici.

Mjera doprinosi cilju COR 1 – Iskorjenjivanje siromaštva kroz pružanje financijske potpore kućanstvima i pojedincima koji se nalaze u nepovoljnijem socijalnom položaju. Cilju COR 3 – Zdravlje i blagostanje doprinosi kroz potpore koje olakšavaju pristup zdravstveno osjetljivim životnim situacijama, poput medicinski potpomognute oplodnje, dok se cilju COR 10 – Smanjenje nejednakosti doprinosi održavanjem dostupnosti socijalnih prava za različite ranjive skupine stanovništva.

MJERA 3.1 Izgradnja i unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture

Mjera doprinosi posebnom cilju 1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja kroz razvoj poduzetničke zone Humac–Pudarica, aktivaciju općinskog zemljišta za gospodarske namjene, uređenje radnih prostora i poticanje poduzetničkih inicijativa. Time se stvaraju prostorni, infrastrukturni i organizacijski preduvjeti za jačanje lokalnog poduzetništva, razvoj novih gospodarskih aktivnosti i otvaranje radnih mjesta, uz istodobno poboljšanje uvjeta za ulaganja i poslovanje na području Općine.

Mjera doprinosi cilju COR 8 – Dostojanstven rad i gospodarski rast kroz razvoj poduzetničke infrastrukture i otvaranje novih radnih mjesta. Cilju COR 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura doprinosi stvaranjem suvremenih infrastrukturnih uvjeta za poslovanje, uključujući co-working prostore i gospodarsku aktivaciju zone, dok se cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice doprinosi uravnoteženijim i održivijim lokalnim razvojem kroz diversifikaciju gospodarstva i racionalnije korištenje prostora.

MJERA 3.2 Podrška održivosti poljoprivrednih i turističkih aktivnosti

Mjera doprinosi posebnom cilju 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu kroz poticanje održivog razvoja poljoprivrede i turizma temeljenog na autohtonim resursima i prepoznatljivom identitetu Lubarde. Poticanjem širenja nasada sorte Grk, valorizacijom maslinarstva i vinogradarstva, jačanjem povezanosti poljoprivrede i turizma te uređenjem nautičke infrastrukture unapređuje se konkurentnost lokalnog gospodarstva i razvijaju proizvodi više dodane vrijednosti.

Mjera doprinosi cilju COR 8 – Dostojanstven rad i gospodarski rast kroz jačanje proizvodnih i turističkih aktivnosti koje stvaraju dohodak i radna mjesta. Cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice doprinosi očuvanjem lokalnog identiteta i održivim upravljanjem turističkom infrastrukturom, cilju COR 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja kroz poticanje lokalne proizvodnje i održivog gospodarenja resursima, a cilju COR 14 – Život ispod vode kroz zakonito i održivo upravljanje lukom nautičkog turizma i morskim resursima.

MJERA 4.1 Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije

Mjera doprinosi posebnom cilju 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice kroz ulaganja u projekte energetske obnove, razvoj lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i potporu građanima i poduzetnicima u provedbi projekata energetske tranzicije. Time se smanjuje potrošnja energije, povećava energetska samodostatnost i doprinosi smanjenju emisija stakleničkih plinova na području Općine.

Mjera doprinosi cilju COR 7 – Pristupačna i čista energija kroz razvoj obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti. Cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice doprinosi jačanjem otpornosti zajednice na rastuće troškove energije i održivijim upravljanjem javnom infrastrukturom, dok se cilju COR 13 – Klimatska akcija doprinosi smanjenjem emisija i poticanjem tranzicije prema niskougličnom razvoju.

MJERA 4.2 Unaprjeđenje zelene mobilnosti

Mjera doprinosi posebnom cilju 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti kroz razvoj infrastrukture za pješačko i biciklističko kretanje, uređenje javnih šetnica i povećanje zelenih površina uz prometnice i javne prostore. Time se smanjuje prometno opterećenje, podupiru održivi oblici kretanja i unapređuje kvaliteta javnog prostora na području Općine Lumbarda.

Mjera doprinosi cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice kroz stvaranje sigurnijeg, zelenijeg i kvalitetnijeg javnog prostora. Cilju COR 13 – Klimatska akcija doprinosi smanjenjem negativnih učinaka prometa i povećanjem zelenih površina koje doprinose prilagodbi klimatskim promjenama, dok se cilju COR 3 – Zdravlje i blagostanje doprinosi poticanjem pješaćenja i bicikliranja kao zdravijih oblika svakodnevnog kretanja.

MJERA 4.3 Unaprjeđenje sustava civilne zaštite

Mjera doprinosi posebnom cilju 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije kroz razvoj infrastrukture, opremanje operativnih službi i jačanje suradnje ključnih dionika sustava zaštite i spašavanja. Izgradnjom Centra civilne zaštite i jačanjem kapaciteta DVD-a, HGSS-a i Crvenog križa povećava se spremnost lokalne zajednice za pravovremeno i koordinirano djelovanje u kriznim situacijama.

Mjera doprinosi cilju COR 11 – Održivi gradovi i zajednice kroz jačanje otpornosti lokalne zajednice na krizne i izvanredne situacije. Cilju COR 13 – Klimatska akcija doprinosi povećanjem spremnosti za odgovor na klimatske ekstreme i druge okolišne rizike, dok se cilju COR 16 – Mir, pravda i snažne institucije doprinosi jačanjem institucionalnih kapaciteta, organiziranosti i učinkovitosti sustava civilne zaštite.

6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE

Praćenje i izvještavanje o provedbi Provedbenog programa dio je procesa strateškog planiranja poblizje određenog Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23). Praćenje provedbe obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja uspješnosti kojima se sustavno prati uspješnost provedbe definiranih mjera. Izvještavanje o provedbi ima za cilj pružiti pravovremene i relevantne informacije najvažnijim dionicima provedbe Provedbenog programa, a posebno informirati zainteresiranu javnost o statusu njegove provedbe te osigurati preduvjete za kvalitetno vrednovanje.

Za provedbu mandatnog Provedbenog programa odgovorna je načelnica Općine i Jedinstveni upravni odjel. Načelnica Općine Lumbarda, zajedno s pročelnikom Jedinstvenog upravnog odjela koordinira organizaciju i realizaciju definiranih mjera i aktivnosti usmjerenih ispunjenju postavljene vizije te praćenje izvršenja istih. Za izradu izvješća o provedbi provedbenog programa Općine odgovoran je pročelnik Jedinstvenog upravnog odjela.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su:

- sustavno praćenje rizika u provedbi i prikupljanje podataka o napretku uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja,
- unaprjeđivanje upravljanja provedbom akata strateškog planiranja,
- osiguravanje podataka potrebnih za informirano donošenje odluka i učinkovito upravljanje provedbom javnih politika i
- osiguravanje transparentnosti i odgovornosti pri korištenju javnih sredstava i izvješćivanju javnosti o učincima provedbe javnih politika.

Izvješće o provedbi provedbenog programa Općine Lumbarda je izvješće o napretku u provedbi definiranih mjera te ostvarivanju postavljenih pokazatelja rezultata koje pročelnik Jedinog upravnog odjela podnosi načelnici Općine i regionalnom koordinatorskom tijelu jednom godišnje. Izvješće obvezno sadrži:

- opis napretka o provedbi svake pojedine mjere provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja,
- podatke o ostvarenoj vrijednosti svakog pojedinog pokazatelja rezultata provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja,
- podatke o sredstvima utrošenim za provedbu mjera provedbenog programa i
- zaključak o provedbi provedbenog programa tijekom izvještajnog razdoblja.

Izvješće o provedbi provedbenog programa pročelnik Jedinog upravnog odjela, nakon prihvatanja od strane načelnice, dostavlja regionalnom koordinatorskom tijelu do 15. veljače za prethodnu godinu.

POPIS TABLICA, GRAFOVA I SLIKA

Tablica 1. Usporedni prikaz JLS prema stupnju razvijenosti na otoku Korčuli.....	11
Tablica 2. Referentne vrijednosti kapaciteta ostvarnih poreznih prihoda na području otoka Korčule.....	12
Tablica 3. Proračun Općine Lumbarda 2021.-2024.....	13
Tablica 4. Proračunska transparentnost JLS-ova na otoku Korčuli 2020.-2023.....	14
Tablica 5. Usporedba kretanja broja stanovnika Općine Lumbarda s kretanjem broja stanovnika geografski bliskih općina.....	15
Tablica 6. Prirodno kretanje stanovnika Općine Lumbarda u razdoblju 2011.-2023.....	16
Tablica 7. Migracije stanovništva Općine Lumbarda u razdoblju 2011.-2023.....	16
Tablica 8. Kretanje broja djece predškolske dobi u PV Lumbarda 2011.-2024.....	18
Tablica 9. Kretanje broja djece u razrednoj nastavi u PŠ Lumbarda 2011. – 2024.....	19
Tablica 10. Popis kulturnih dobara na području Općine Lumbarda uvrštenih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.....	21
Tablica 11. Popis aktivnih udruga na području Općine Lumbarda.....	23
Tablica 12. Pregled aktivnih poslovnih subjekata na području Općine Lumbarda u razdoblju 2020.-2024.....	24
Tablica 13. Udio poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini pojedinog JLS-a u 2023.....	25
Tablica 14. Vrsta uporabe zemljišta poljoprivrednog zemljišta u Općini Lumbarda.....	26
Tablica 15. Dolasci i noćenja turista 2020.-2024.....	27
Tablica 16. Organizacijski oblici obavljanja komunalne djelatnosti u Općini Lumbarda..	29
Graf 1. Prikaz kretanja broja stanovnika Općine Lumbarda u razdoblju 1857.-2021.....	14
Slika 1. Teritorijalni obuhvat Općine Lumbarda s okruženjem.....	5
Slika 2. Grb Općine Lumbarda.....	6
Slika 3. Organizacijska struktura Općine Lumbarda.....	6